అత్తగారూ లంకెబిందెలూ

మా అత్తగారికి ఉన్నట్లుండి నాడీ జ్యోతిష్కుల్ని చూడాలనే పిచ్చి పట్టుకుంది. ఈ మధ్యా మమ్మల్ని గురించి గూడ ఆవిడ ఆదుర్దా. చిన్నప్పుడు జ్యోతిష్కులు మా అత్తగారి జాతకం చూసి, చాలా అదృష్టజాతకం అనీ, ఆమె వృద్ధాప్యంలో ఆమెకు లంకెబిందెలు దొరుకుతాయనీ, నాడీ గ్రంథాలు చదివి చెప్పారట... ఇంకా కొంత మంది పెద్ద పెద్ద జ్యోతిష్కుల్ని అడిగితే అదే విషయం [illegible] మరీ మరీ నొక్కి వక్కాణించారట.... ఇంత మంచి [illegible]! "[illegible] లంకెబిందెల్లో పుట్టింది, అదృష్టం అంటే [illegible]! [illegible] 'అమ్మణ్ణీ' అని పిలుచుకోవా లనిపించింది.... ఆ నాటికే అల్లుడెవరో, చాలా అదృష్టవంతుడు" అంటూ మా అత్తగారి తండ్రిగారు మహదానందపడిపోయి ఆ జ్యోతిష్కులందరికీ పట్టుపంచలూ, నూట పదహార్లూ బహుమానం ఇచ్చి పంపించారట — ఆ నాటినుండీ 'అమ్మణ్ణీ' అని పిలవడంతోబాటు 'నిక్షేపం, నిక్షేపం' అని కూడా పిల్చేవారట మా అత్తగార్ని, వాళ్ళ నాన్నగారు. ఆయన నట్లా పిలుస్తూంటే మా అత్తగారి మేనత్తకు మహా పెద్ద ఒళ్లుమంటగా వుండేదట. కారణం ఏమిటంటే మా అత్తగారంటే ఆ మేనత్తకు సరిపడేది కాదట — మా అత్తగారి పెద్దక్కంటే ఆమెకు పంచప్రాణాలూను. మా అత్తగారికి దొరుకుతాయన్న లంకెబిందెలు ఆ పెద్దక్కకు దొరుకుతాయని జ్యోతిష్కులు చెప్పినట్లయితే ఆ మేనత్త సంతోష [illegible] దొరుకుతాయని జ్యోతిష్కులు చెప్పేసరికి ఆవిడికి [illegible] ఆ జ్యోతిష్కులు చెప్పిందంతా అబద్ధం కావాలని లోలోపలే [illegible] అప్పటికీ, వుండబట్టలేక-ఒకసారి పైకి అన్నదటగూడా— "ఆ, ఏమిటో! ఈ జ్యోతిష్కులు చెప్పిందంతా జరుగుతుందా ఏమన్నానా!

యిట్లాంటివి ఎన్ని వినలేదూ!—మా బాపుగారి అల్లుడికి యిట్లాగే [illegible] దొరుకుతుందని జ్యోతిష్యులు చెప్తే దానికోసం చాలా డబ్బు దండగ చేసుకున్నాడు. అట్లాగే మా అత్తగారి వూర్లో ఒక అతనికి లంకెబిందెలు దొరుకుతాయని ఎవరో చెప్తే....చివరికి దొరకనూలేదు పాడూలేదు....కొంపాగోడూ కూడా అమ్ముకుని జ్యోతిష్యుల వెంట తిరుగుతూండేవాడు....జ్యోతిష్యాలు నమ్ముకుంటే అయినట్టే...." అంటూ తేలిగ్గా చప్పరించేదట. ఆవిణ్ణి చూస్తే అందుకే మా అత్తగారికి ఒళ్ళుమండిపోయేదట.... "చూడవే! ఆ కాలం పెద్దవాళ్ళకు ఎంత చుప్పనాతి బుద్ధులో!...." అని మా అత్తగారు నాతో అంటూండేవారు అప్పుడప్పుడూ. యింకో విషయంలో గూడా ఆ మేనత్త మా అత్తగారికి అన్యాయం చేసిందట—చిన్నప్పుడే తల్లిని పోగొట్టుకున్న మా అత్తగారూ, ఆమె యిద్దరక్కలూ సమానంగా పెట్టుకోవల్సిన వాళ్ళ అమ్మగారి నగలన్నీ తనకు అభిమాన పాత్రురాలైన మా అత్తగారి పెద్దక్కకే అలంకరించి మిగతావి రెండో అక్కకువేసి, మా అత్తగారికి ఏమీ లేకుండా చేసేదట ఆ మేనత్త....పైగా అనేదట-నీకేమమ్మా!....అంతేసిండలొస్తాయి బోలెడు నగల్తోనూ, డబ్బుతోనూ....పాపం వాళ్ళకేం వస్తాయి!-వున్నవి వేసుకోవాల్సిందేగా!...." అని. పాపం! మా అత్తగారు ఏమీ చెప్పలేక కంట్లనీళ్ళు పెట్టుకునేదట— "ఆ ముసలి పీనుగ అట్లా ఏడిపించేదే!....పోతే పోన్లే, ఏనాటి కైనా నిక్షేపం నాకు దొరికితే చాలు, యీ కుళ్ళు పీనుగ ఏమనుకుంటే నాకేం! అనుకుని వూరుకునేదాన్ని!'' అని మా అత్తగారు అంటూంటే,

''అస లాజ్యోతిష్యులు ఏంరాశారో - ఆ కాగితాలు మీ దగ్గిర అట్టే పెట్టుకున్నారా!" అని అడిగాను.

"ఓ యస్! వున్నాయే! వుండు, తెస్తాను...."అంటూ హడావిడిగా లోపలి కెళ్ళారు....

మా అత్తగారు జాలీ మూడ్‌లో వున్నపుడు యింగ్లీషు మాటలు కొన్ని దొర్లిస్తుంటారు .... మనవడు ఎప్పుడైనా ఆవిణ్ణి ఉడికిస్తే ''ఏయ్ డామ్''....అంటూ మీది మీది కెళ్ళి వాడి బుగ్గలు పట్టుకు సాగదీస్తుంది....ఇంట్లో కాఫీ పొడి అయిపోయిందని చెప్పడానికి "యిదుగో

నేను, యింట్లో కాపురానికి 'సెల'; రేపు ప్రొద్దుటే మీకు 'నో కాఫీ'' అంటూను. యింకా కొన్ని మాటలు ఆమె మూటకట్టి, నోట్లో కలకండ పెట్టివుంటే, సందర్భాన్నిబట్టి దొర్లించేస్తుంటారు....

లోపలున్నగదిలోంచి ఒక్క దంతం పెట్టె తీసుకొచ్చింది. పురుగులు తిని, చిల్లులుపడి, పచ్చగా మారిపోయివున్న యాభైయేళ్ళనాటి కాగితం ఒకటి బయటికి తీసింది. పుట్టినరోజు నాటి ఆ పాతపోయేట్టున్న ఆ కాగితంలో అక్షరాలు అలుక్కుపోయి గజిబిజిగా చిక్కులుపడి వున్నాయి....ఆమె అక్కడక్కడా చదివి వినిపించింది వాళ్ళ నాన్నగారి దస్తూరీ. ఇంకా చాలా కాగితాలుండేవనీ, అవన్నీ కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయనీ, లంకెబిందెల విషయం వ్రాసిన కాగితం ఎట్లాగో తాను భద్రంగా దాచాననీ, అసలు ఆ జ్యోతిష్కులు ఏం చెప్పారో అన్నీ తనకు కంఠోపాఠంగా వచ్చు గనక కాగితాల అవసరమే లేదనీ మా అత్తగారు చెప్పారు.

''ఈ విషయం మామగారికి తెలుసా?'' అని అడిగాను.

''ఆహా! భేషుగ్గా తెలుసు. పెళ్ళయినాక ఒకటి రెండుసార్లు వారితో అన్నాను లంకెబిందెల సంగతి. అబ్బే—నీ మొగుడి లాగే ఆయన గూడా ఏదన్నా శుభమా అంటూ మంచి విషయం చెప్తే చన్నీళ్ళు చల్లినట్లు తేలిగ్గా నవ్వేసేవారే! అటువంటప్పుడు ఎదుట వాళ్ళకెట్లా వుంటుందో చెప్పు! శుభమా అనుకో! చెప్పు ఏమిటో, మహాలక్ష్మిలాగా యింత నిధినిక్షేపంతో మీ వాళ్ళ పిల్ల వస్తోంది అనే సంతోషం లేకపోగా, నేను లంకెబిందెల సంగతి ఎత్తితే ఏమనేవారో తెలుసా!....'ముందు నీకు వృద్ధాప్యం రానీ!.... యింకా చాలా కాలం వుందిగా! అందాకా నేను వుంటానో వుండనో!.... యిప్పట్నించే ఎందుకు చంపుతావు!....' అనేవారు....ఏం మాటలే అవీ!.... తను అన్నట్లుగానే వెళ్ళిపోయారుగదా!....అసలాయనకు జాతకాలంటే నమ్మకం లేదే! లంకెబిందెలు నాకు దొరుకుతాయని వ్రాసిందంతా అబద్ధాలని ఆయన ఉద్దేశం. ఈ విషయంలో ఆయనా, మా మేనత్తా ఒకటేనే. మా మేనత్త వున్నప్పుడు మా అమ్మ నగలివ్వకుండా అన్యాయం చేసినట్లే మీ మామగారు కూడా చేశారే....తనకు బహుమానంగా వాళ్ళమేనత్త యిచ్చి వెళ్ళిన పదెకరాల పొలమూ, యిల్లూ తన వెధవప్పచెల్లెలికి వ్రాసిచ్చారు....

'అదేమిటీ, పోనీ నా పేర పెట్టగూడదా' అని అడిగితే, 'ఆ, నీకు వృద్ధాప్యంలో లంకెబిందెలు దొరుకుతా యన్నావుగా! యింకా నీకెందుకూ?' అంటూ దెప్పడం మొదలెట్టారు. సరే, పోతేపోన్లే, నా నిక్షేపం నాకు దొరికేలే అని ఒదిలేశాను. ఎందుకడుగుతావులే....నాకు లంకెబిందెలు దొరుకుతాయని ఎంత మందికి కుళ్ళో! ఎంతమంది కళ్ళల్లో నిప్పులు పోసుకున్నారో చెప్పలేను—పోన్లే, అంతా మనమంచికే అనుకుని లక్ష్యపెట్టేదాన్ని కాదు....ఎంతమంది ఎంతేడ్చినా నా అదృష్టం ఎవరు తీసేయగలరంట!....ఆ విషయం నా లంకె బిందెల జాతకంలోనే వ్రాసి పెట్టివుందే!—వాళ్ళదగ్గరున్న అయిదూ ఆరు అఖండ జాతకాల్లో నా దొకటట....యింక అంతకంటే ఏం కావాలే!....ఆ ఒక్కమాట చాల్దూ!....ఇదుగో ఇక్కడే ఎక్కడో రాశారు ఆమాటగూడా" అంటూ ఆపాతకాగితంలో ఓమూల, కనిపించీ కనిపించని అక్షరాలు చూపించారు.... ఆమె, చూడకుండా గూడా, ఆ కాగితాల్లో ఏది ఎక్కడరాసిపెట్టారో చెప్పగలరని గ్రహించాను....యాభై ఏళ్ళనుండీ లంకెబిందెల కోసం ప్రతి క్షణం పలవరిస్తున్న ఆమె కా కాగితంలో వ్రాసిన విషయాలు కరతలా మలకం....కాని ఆమె చదివి చెప్పిందాన్నిబట్టి ఆలోచిస్తే, చిక్కొక్కడంటే, ఆమె వృద్ధాప్యంలో లంకెబిందెలు దొరుకుతాయన్నారేగానీ ఏ వయసులో దొరుకుతాయో జ్యోతిష్కులు చెప్పలా.... 'ఫలానా వయసునుండీ వృద్ధాప్యం వస్తుందీ, తర్వాత యిన్ని సంవత్సరాల్లో లంకెబిందెలు దొరుకుతాయీ' అని వివరంగాచెప్తే బావుండేది....వూరికే 'వృద్ధాప్యంలో దొరుకుతాయి' అని ఒదిలేశారు...దానివల్ల మా అత్తగారు యిన్ని సంవత్సరాలూ మనశ్శాంతిలేకుండా వృద్ధాప్యం ఏ క్షణంలో వస్తుందో ఏమో అనే ఆందోళనతో గడపాల్సి వచ్చింది...ఒక్కోసారి అద్దంలో ముఖం చూచుకుని ముడతలు పడ్డట్లు అనుమానపడి వృద్ధాప్యం వచ్చేసిందేమోనని లంకెబిందెలకోసం ఖంగారు పడేవారట...కాని అప్పట్లో ఆమె వయసు నలభై గూడా దాటలేదు గనుక, అది వృద్ధాప్యంలో లెక్కలేదని చెప్పారట....

లంకెబిందెలు ఆమెకు ఏ వయసులో దొరుకుతాయో చెప్పకపోయినా ఒక్క విషయం మాత్రం చెప్పి పుణ్యం కట్టుకున్నా రా జ్యోతి

ష్యులు.... అసలా లంకెబిందెలు ఎక్కడున్నాయో, ఎలా దొరుకుతాయో చెప్పారు....అదొక్కటే ఆమె ఆశకు పట్టుకొమ్మ....ఆ కొమ్మకు పూలు పూసి, కాయలు కాసి, పండ్లు పండే సమయం వచ్చింది....కాని దాని కింకొక చిక్కొచ్చింది. జ్యోతిష్యులు చెప్పిన ప్రకారం ఆ లంకెబిందెలు ఆయి వృద్ధాప్యంలో కట్టించేటటువంటి సొంత యింట్లో దొరుకుతాయని చెప్పారు ...అదీ యింటిలోపల గాదు....ఆ కట్టించబోయే యింటి పూజా గృహం దగ్గర్నుంచి నేరుగా తూర్పు వేపుకు యిరవై గజాలదూరం రెండడుగుల లోతు తవ్వుకుంటూ వెళ్ళి, అక్కణ్నుంచి దక్షిణం వేపుకు తిరిగి మరో ముప్పయిగజాల దూరం మూడడుగుల లోతు తవ్వుకుంటూ వెళ్తే, అక్కడో మామిడిచెట్టు వుంటుంది....దానికింద ఒక పుట్ట వుంటుంది.... పాము మాత్రం అక్కడుండదు; బయట తిరుగుతూంటుంది....ఆ పుట్టదగ్గర్నుంచీ పదడుగుల దూరంలో ఒక పడిపోయిన పాతప్రహరీగోడ వుంటుంది, ఆ గోడవరకూ రెండడుగుల లోతూ, రెండడుగుల వెడల్పూ వుండేట్టు తవ్వుకుంటూ పోతే ప్రహరీగోడ పక్కగానే గడ్డపారకు 'ఖంగ్'మని తగుల్తుంది....అనే గుర్తు అని. యిక లంకెబిందెల్లో ఏముంటాయో కూడా వ్రాశారు....మొహరీలు, వరహా, వజ్రాలు, ముత్యాలూ గలిసిన హారాలూ, బంగారు నగలూ, వెండిసామానులూ —యిలాంటివి చాలా వుంటాయనీ, మొహరీల్నిబట్టి అవి నిజాంలకాలంనాటివనీ,అదబ్బంతా నవాబుల కొలువులో పనిచేసిన [illegible] వసువులు. వారసులేక, లంకెబిందెలో భద్రంచేసిభూస్థాపితం చేశారనీ, అలా చేసేప్పుడు వాళ్ళు కోరుకున్న దేమిటంటే, ఎప్పటికైనా ఆ లంకెబిందెలు నవాబు కొలువులో పనిచేసిన వంశపరంపరకే దొరకాలని, ఆ వంశపరంపర అక్కడవున్నా సరే, వెయ్యిమైళ్ళ దూరంలో వున్నా సరే ఆ లంకెబిందెలు భూమిలోనే నడుచుకుంటూ వెళ్ళి వాళ్ళకే దొరకాలనీ, చివరకు ఆ బిందెలు తవ్వి తీసేవాళ్లు కూడా తెలంగాణా వాళ్ళే అయి వుండాలనీ కోరుకుని బిందెలు పాతేశారట.

“ఆ తెలంగాణా వాళ్ళ కోరిక ఎంత బలమైందో చూశావంటే?.... నీకు తెలిసేవుంటుంది — మీ మామగారి తాత ముత్తాతలు అక్కన్న మాద

న్నలు నవాబు కొలువులో వాళ్ళేగా, మా నాన్నగారికి కూడా తాత ముత్తాతలకు దాయాదులటే వాళ్ళు....అందుకే ఆ వంశపరంపరలో యిటు మా అక్కలవో, అటు మీ మామగారివో, ఆయన అక్కచెల్లెళ్ళవో ఆ లంకెబిందెలు దొరికేంత యోగ జాతకాలు కానందువల్లా, నా ఒక్క జాతకమే చాలా గొప్ప అదృష్టజాతకం కావడంవల్లా ఆ బిందెలు నాకే దొరుకుతాయనీ, నా వృద్ధాప్యంలో నే నెక్కడుంటే అక్కడికి వచ్చేస్తాయనీ యిన్ని వివరాల్తో వ్రాశారే!....అందుకే యిదంతా చూసి మా నాన్నగారు అప్పుడే అన్నారు 'నాకురాబోయే అల్లుడు తెలంగాణావేపునుండి వస్తాడు' అని. 'అటూ వస్తేనే అమ్మణ్ణికి లంకెబిందెలు దొరుకుతాయి....'అని. వాళ్ళన్నట్టే మీ మామగారు ఆ వేపు వాడైనాడా!....మరి అది జరిగినప్పుడు యిదెందుకు జరగదూంట!..

"అన్నట్టు యింకో కట్టుదిట్టంగూడాచేశారేవ్!....ఆ లంకెబిందెలు నేను తప్ప యింకెవరు ముట్టుకున్నా ఆ బిందెల్లో వున్న మొహిరీలూ, బంగారు కాసులూ, వజ్రాల నగలూ అన్నీ తేళ్లూ, మండగబ్బల్లా కనిపిస్తాయట...." అన్నారు, ఆ అదృష్టం అర్హతా తన కొక్కత్తెకే లభించిందన్న గర్వంతో లోలోపల సంతోషపడిపోతున్న మా అత్తగారు....

"చూశావుటే! అడ్డమైనవాళ్లూ తవ్వి తీసేసుకుంటారేమోనని ఎంత బందోబస్తుగా రాశారో!....ముందు లంకెబిందెలు దొరుకుతూనే, అమ్మాయిలకూ, నీకూ కావలసిన నగలూ, అబ్బాయికీ, నా మనవడికీ వజ్రాల ఉంగరాలూ, యింకా యింటికి వెండి సామాన్లూ గట్రా ఏమేం కావాలో చేయించేసేయా మనుకున్నాను....ఇరవై రెండు కేరట్ల బంగారం అసలు దొరికి చావదాయె....అందులో మా మొహిరీలూ, ఆ కాలంనాటి బంగారు కాసులూ అంటే అసలు మేలిం బంగారం అన్నమాట. మున్షి యిరవై రెండేమిటి! మేలిమి బంగారం అంటే యిరవై నాలుగు కేరట్లపైమాటే!....అయినకాడికి అట్లాంటి బంగారంలాంటి బంగారం తీసుకెళ్ళి ఈ కాలం పధ్నాలుగు కేరట్ల వెధవల చేతుల్లో ఎట్లా యిచ్చేది. చూస్తూ చూస్తూ....అందుకే మనం దగ్గరుండి ఇంటి దగ్గరే అన్నివస్తువులూ చేయించాలి....ఏమంటావ్?" అన్నారు, లంకెబిందెలు దొరికింతర్వాత ఏమేం చేయాలో కలలుగంటున్న మా అత్తగారు.

'అంతే అంతే' అన్నాను. అంతకంటే ఏం చెప్పాలో తోచక.

చాలాసార్లు, ఆమె కూతుళ్లు యిద్దరూ పిల్లల్తో సహా పండగలకు వచ్చినప్పుడు, నగలు కొనుక్కోడానికి షాపుకెళదాం అంటే ఒద్దని పోరు పెట్టేది మా అత్తగారు.... 'కాస్త ఓపిక పట్టండే!– నాకు వృద్ధాప్యం రానే ఒచ్చేసిందే– ఇక ఎంతో ఆలస్యంలేదు....అట్లా దొరకడం, ఇట్లా చేయించే సెయ్యటం....' అంటూ వాళ్ళను నగలు కొనుక్కోనివ్వకుండా బలవంతంగా ఆపేసేవారు....ఒక్కోసారి మనవరాళ్ళు మెళ్ళోకి మామిడి పిందెల గొలుసులు కావాలని మారాం చేసేవారు. వాళ్ళకు అవన్నీ చేయించి పెట్టాలని ఆమె కూతుళ్ళు అపేక్షపడ్తున్నా మా అత్తగారు పడనిచ్చేదికాదు.... "తొందరపడి ఏదీ కొనకండర్రా....! అనవసరంగా డబ్బు దండుగ!.... వెధవ మామిడిపిందె లేం ఖర్మం! ఏకంగా మొహరీలన్నీ కాసుమాల్లా కట్టించివేయిస్తాను అమ్మాళ్ళందరికీ!....కాస్త ఓపిక పట్టండి.... యింకా చిన్న పిల్లలేగా!" అంటూ సమాధానపరిచేవారు. ఆమె కూతుళ్ళకు ఆమె చెప్పే లంకెబిందెల విషయంలో అట్టే నమ్మకం లేకపోయినా, చిన్నప్పట్నుంచీ యీ విషయం అడపా దడపా వింటూ వస్తున్నారుగాబట్టి వాళ్ళుగూడా 'ఏమో! ఏ పుట్టలో ఏ పాముందో! ఒకవేళ వాళ్ళమ్మకు నిజంగానే లంకె బిందెలు దొరికితే, వాళ్ళమ్మన్నట్టు నగలుకొనే డబ్బంతా దండుగేగా!' అని అనుకొని పిల్లలకు ఏమీ చేయకుండా, వాళ్ళూ పెద్దవస్తువులేవీ చేయించుకోకుండా, మా అత్తగారికి దొరకబోయే లంకెబిందెల్లోని మొహరీల కోసం కాచుక్కూర్చున్నారు.... కాని ఆమెకు వృద్ధాప్యమూరాలేదు; సొంత యిల్లూ ఏర్పడలేదు– ఆమె కళ్ళెదటే ఆమె కూతుళ్ళిద్దరికీ వృద్ధాప్యం వచ్చేసి పళ్ళు కూడా వూడిపోయి, చూస్తూండగానే వాళ్ళకు మనవలూ, మనవరాళ్ళూ పుట్టారు.

యింకా మా అత్తగారికి లంకెబిందెలు దొరికే సమయం రాలేదు....

ఒక్కోసారి మా అత్తగారు నిరాశచెందుతుండేవారు. తన ఘటం వుండగా యింకో సొంతయిల్లు కట్టిస్తామో లేదో– వేలమీదా లక్షలమీదా మాటలాడమే.... అనుకుంటూ నిట్టూరుస్తుండేవారు.... అప్పట్లో మేమున్న యిల్లు కొన్నయిల్లే; మేం కట్టించినకాదు. ఆ జ్యోతిష్కులు రాసిందాన్నిబట్టి కాశీ మజిలీ కథల్లో యింటి వెనక మూడు దిక్కులకూ అన్నిగజాల దూరం

గోతులు తప్పుకుంటూ వెళ్ళాలంటే యింటిచుట్టూ పెద్దతోట [illegible] వుండాలి.... కనీసం ఖాళీస్థలం, అన్నిగజాలు తవ్వేందుకు సరిప[illegible] వుండాలి.... మేమున్న యింటిచుట్టూ ఆవరణ రెండుగ్రౌండ్లు మా[illegible] అప్పటికీ మా అత్తగారు బాగా ఆలోచించి అంచనావేశారు.... తనకు అరవై ఏండ్లూ వచ్చేశాయి గనక వృద్ధాప్యం వచ్చేసినట్టే. ఉండేదీ సొంతయిల్లే. కట్టించిందైతే ఏం! కొన్నదైతే ఏం! ఆ కాలంలో తాళపత్రాల్లో వ్రాసిన ఋషులకు యీకాలం వాళ్ళుండే యిండ్లు జానా బెత్తె అని తెలిసేం [illegible]న్నానా!.... వాళ్ళయోస్తవే చుట్టూ అరణ్యంవుంటే. అందరూ మునులే ఆశ్రమం కట్టుకొని వుంటారని వాళ్ళ వుద్దేశ్యం అయివుంటుంది.... ఇంటికి పూజ గది వుంది.... ఆ గదికి తూర్పువేపుకు ఖాళీస్థలం వుంది. ఆ పక్కనే కట్టకుండా వదిలేసిన పిట్టగోడ వుంది.... వాళ్ళు రాసిన ప్రహరీగోడ బహుశా అదే అయివుంటుంది.... ఆలోచించేకొద్దీ లంకెబిందెలు దొరికే సమయం వచ్చేసిందనే ఆత్రుత ఎక్కువైంది మా అత్తగారికి....

ఇక 'ఆలస్యం అమృతం విషం....' అనుకున్నది.... వెంటనే నా చెవులో చెప్పింది.... టేపు తీసుకొచ్చి నాడీ జోస్యాలు వ్రాసిన లెక్కప్రకారం పూజగది దగ్గిర్నుంచీ కొలుద్దాం అని....కొలవడానికి వేరే ఎవరూ లేరాయె! పక్కపక్క యిండ్లు....కొలిచేప్పుడు ఎవరైనా చూస్తే ప్రమాదం....పైగా పక్కింటావిడ అసలే రాక్షసి.... "ఎందుకు కొలుస్తున్నారు! ఏమిటీకథ!" అని అడుగుతుంది....అసలు సంగతి పసికట్టిందంటే తక్షణం ఆవిడే ఆ లంకెబిందెలు కాస్తా తవ్వించేసి తీసుకోగలదు .... అదీ మా అత్తగారి భయం.... రాత్రి భోజనాలయ్యాక, నేనూ, ఆమె అమావాస్య చీకట్లో, టార్చిలైట్ వెల్తుర్లో, ఎవరూ చూడకుండా కొలవడం మొదలెట్టాం....

మా పక్కింటివాళ్ళు పెంచే కుక్క మమ్మల్ని చూసి గోల గోలగా అరవడం మొదలెట్టింది.... తక్షణం తలకాయంత రాయి తీసుకుని మా అత్తగారు దాని నడుం విరగ్గొట్టారు.... ఆ దెబ్బతో మళ్ళీ ఆ కుక్క కనిపించలేదు....పూజగది దగ్గర్నుంచీ తూర్పుకు టేపుతో కొలుస్తూ వెళితే పదిగజాలలో మా ప్రహరీగోడ వచ్చేసింది.... మిగతా పదిగజాలూ మా వెనక యింటి

వాళ్ళ భోజనాల గదిలో కెళుతుంది.... "యిక అటునుంచి దక్షిణానికి తవ్వాలంటే అన్నీ యిండ్లే ... యిన్ని కొంపలు తవ్వుకొంటూపోవడం మాటలా! పైగా అట్లా తవ్వుతూంటే ఆ యిండ్లవాండ్లు వూరుకుంటారా....ప్చ్!.... లాభంలేదు. ఋషులు వ్రాసిన యిల్లు యిదికాదు....ఏదో బాగా చుట్టూ తోట లాంటిది వుండేదాంట్లో యిల్లు కట్టాలి. అక్కడ తవ్వాలి....అందుకే వాళ్ళు ఫలానా వయసులో దొరుకుతాయి అని వ్రాయలేదు చూశావా! ...''అంటూ ఋషుల తెలివిని మెచ్చుకున్నారు మా అత్తగారు....

అందుకే మళ్ళీ అలాంటి శాస్త్రాలు చదివేవాళ్ళుంటే చదివించి ఆమె పూర్వం వున్నట్లుగా యింటిలో ఏదో యిల్లు కట్టిస్తామా లేదా అనే విషయం కనుక్కోవాలని ఆమె ఆలోచన ప్రస్తుతం. ముసలమ్మగారు....ఎవరో వొక జ్యోతిష్కుడున్నాడంటే విచారించారు.... ఆ జ్యోతిష్కుడు శాస్త్రాలు చదివి చదివి,మతి చెడి, పిచ్చిపట్టి దేశాలమీద పోయాట్ట....యింకొక డెవడో వున్నాడంటే అక్కడా విచారించారు....అతను సిగరెట్లు కాలుస్తూ చదువుతాట్ట....'ఛా ఛా! అప్రాచ్యుడు! వాడేం చదువుతాడు. ఒద్దన్నారు మా అత్తగారు....మరొక ఆచారవంతు డెవడో చదువుతాడని తెలిసి, అక్కడికి వెళ్ళారు మా అత్తగారు....తీరా చూస్తే మా అత్తగారి జాతకం ఆతనిదగ్గిర లేదట...."యింత పెద్ద యోగజాతకాలు వుండాలంటే చదివేవాడికి తగిన యోగ్యతవుండాలి.... లేకపోతే కనిపించవు....అది శాపం అట....ఆ చదివేవాడు ఆచారంగా చదివినా....గంపెడుపిల్లలూ, వాడు! ఒట్టి దరిద్రుడు....వాడి దగ్గిర నా జాతకం వుండదని చూడగానే అనుకున్నా....యింతకీ ప్రాప్తం ఎప్పుడో అప్పుడే.... వేళ రావాలి''—అంటూ నిస్పృహతో కూడిన నిట్టూర్పు విడిచింది మా అత్తగారు

ఆరోజు మధ్యాహ్నం భోజనానికి వస్తూ మాకొక శుభవార్త తెచ్చారు మా వారు....మా యింటికి నాలుగుమైళ్ళ దూరంలో ఒక అందమైన మామిడి తోట అమ్మకానికి వచ్చిందనీ, అంత మంచి తోట చుట్టుప్రక్కల ఎక్కడా లేదనీ, కొందామనుకున్నాననీ, ఆ తోటలోనే ఓ చిన్నయిల్లు కట్టించుకుని,

హాయిగా పల్లెటూరి వాతావరణంలో వున్నట్లు వుండిపోవచ్చని చెప్పారు. నాకు నిజంగానే చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది....మావారికి మా అత్తగారిలంకె బిందెల సంగతి తెలీదు....వారు తోట కొనడానికి తీర్మానించడంతో మా అత్తగారు చెప్పేదేదో నిజంగానే జరిగే సూచనలు కనిపిస్తున్నా యనిపించింది.

వెంటనే మా అత్తగారితో చెప్పేశాను....తోటకొని యిల్లు కట్టబోతున్నాం, అని....యిక ఆమె ఆనందం చెప్పశక్యంగాదు!....

"అంతేనే! దేనికైనా ఆవేళ రావాలి"....అన్నారు....

తోటకొన్న వెంటనే మా అత్తగారూ, నేనూ చూట్టానికి వెళ్ళాం. పదిహేనెకరాల తోట. చుట్టూ తాటిచెట్లు ప్రహరీగోడ పెట్టినట్లున్నాయి, వరసనా. తోటంతా ఎక్కువగా మామిడిచెట్లూ, బత్తాయిచెట్లూ, నిమ్మచెట్లూ వున్నాయి....బాటలకు రెండువేపులా కొబ్బరిచెట్లున్నాయి. కొంతభాగంలో వరిపైరూ, మిరపమళ్ళూ, వంగమళ్ళూ కూరమొక్కలుకూడా వున్నాయి.. పెద్ద పెద్ద బావులు రెండున్నాయి. వాటికి పంపు సెట్లుకూడా వున్నాయి. మేం వెళ్ళేప్పటికి మిరపమళ్ళకూ, వరిపైరకూ నీరు పారుతోంది. కళకళ లాడుతున్న ఆ తోట చూసి మా అత్తగారూ, నేనూ 'ఎంత అందంగా వుందో' అనుకుంటూ మురిసిపోయాం....

"ఇక్కడ యిల్లుకట్టుకుని వుండడం అనేది నిజంగా ఒక గొప్ప అదృష్టం అనుకోవాలి" అన్నాను, ప్రశాంతంగా వున్న ఆ వాతావరణాన్ని చూసి తన్మయత చెందిన నేను.

"అవునే! లక్ష్మీదేవి నివసించే చోటు....అందులోనూ ఒక లక్ష్మి గాదు....ధనలక్ష్మి, ధాన్యలక్ష్మి. ఫల లక్ష్మి, ఇక మనం వచ్చామంటే పశు లక్ష్మికూడా వస్తుంది. గృహలక్ష్మివి నీవున్నావు....యిట్లా అమిరిన చోట్లనే లక్ష్మీదేవి లభ్యంఅయ్యేది!....ఋషులు ఆనాడు వూరికే తెలీక వ్రాశారనుకున్నావా నాటిగ్రంథాల్లో! వేంత వేలు పోసి అద్దమైన వాళ్ళూ కట్టించిన కొంపలు కొన్నంతమాత్రాన, మనం కట్టించిన యిల్లవుతుందా!....దీనికళ వాటికొస్తుందా! తెలీకడుగుతా!..." అన్నారు. ఆరోజువరకూ మేంవున్న పాత యింటిని మెచ్చుకుంటూ వచ్చిన మా అత్తగారు....

"ఇంటి మా బెట్లావున్నా, తోట చాలా అందంగా ఉంది.... ఇలాంటి ప్రశాంత వాతావరణం కావాలనే నేనెప్పుడూ కోరుకునేదాన్ని.... ఇంతకాలానికి దొరికింది.... ఇలాంటిచోటఒకచిన్న పూరిల్లు వేసుకున్నా కూడా హాయిగా వుండచ్చు".... అన్నాను, చల్లటి మామిడిచెట్టు నీడన కూర్చోబోతూ....

'లే లే లే' అంటూ చటుక్కున నా చెయ్యి పట్టుకుని అవతలికి లాగేశారు మా అత్తగారు....అదిరిపోయాను....ఏమైందని అడిగాను. ఎందుకలా లాగేసిందో అర్థంగాక....అటూ యిటూ చూసి నాదవిదగ్గరికివచ్చి చెప్పింది "నా జాతకంలో రాసినట్టు లంకెబిందెలకోసం తవ్వుకుంటూ పోవాల్సిన దోవ ఒకటేనా యిదే అయితే!....చూడు!' అంటూ మామిడిచెట్టు కిందవున్న చిన్న చీమలపుట్ట చూపించింది....

"అది ఒట్టి చీమలపుట్టే...." అన్నాను....

"అవి పాములకోసమే గదే పిచ్చిదానా!...."అన్నది మా అత్తగారు నా చాదస్తానికి నవ్వుతూ....తోటంతా మామిడి చెట్లే....ప్రతి మామిడి చెట్టు కిందా అలాంటి పుట్టలు చాలా కనిపించాయి....మా అత్తగారి జాతకంలో చెప్పిన మామిడిచెట్టు, దానికింద పుట్టా తోటలో ఎక్కడున్నాయో అర్థం కాలేదు.

"అర్థం కావడానికేముందే! ముందు అబ్బాయి యింటి పునాదులు తీయించటం మొదలెడితే పూజగది ఎక్కడో తెలిసిపోతుంది.... యిక మిగతా అంతా దానంతటదే తెలుస్తుందామె! ...అదుగో!అటు చూడూ! ..."అంటూ మాకు దగ్గర్లోవున్న. పడిపోయిన పాత ప్రహరీగోడ చూపించారు మా అత్త గారు—చుట్టూ తాటి చెట్లున్నాయి....మధ్యలో కాస్త మేరకు ఆ గోడ ఎందుకు కట్టి వదిలేశారో అర్థంగాలేదు. ఆ గోడ మా అత్తగారి దృష్టిని, ఆకర్షించింది.... ఆమె జాతకంలో వ్రాసిన ప్రహరీగోడ అదె అయివుంటుందని ఆమె అనుకున్నారని గ్రహించాను....

ఒక శుభముహూర్తాన తోటలో యిల్లు కట్టడానికి పునాదులు తవ్వడం మొదలెట్టారు....ఇంజనీర్‌కు ఎవరూ చెప్పకుండానే, మాఅత్తగారి జాతకంలో

చెప్పిన లెక్కల ప్రకారం ప్రహరీగోడవైపుకు త్రవ్వడానికి సరిపోయేట్టుంది చోటనే గాలీ, వెల్తురూ బాగా వస్తుందనీ, అక్కడే పునాదులు తీయమని చెప్పాడు ఇంజనీరు....

"చెప్పకేం జేస్తాడే!....అసలు వాడెవడు చెప్పడానికి!ఏనాడో ఋషులు చెప్పేశారాయె!....వీడు కేవలం నిమిత్తమాత్రుడు....ఆ ఋషులే వీడి చేత అట్లా పలికిస్తున్నారు....అంతే!" అంటూ తేలిగ్గా చప్పరించారు

పునాదులు తీసేచోట ఎర్రటి ఎండలో గొడుగు వేసుకుని నిలబడేది మా అత్తగారు.... "నీకెందుకమ్మా శ్రమ! కాంట్రాక్టుయిచ్చాం. పైన చూట్టా నికి ఒక సూపర్‌వైజర్‌ని పెట్టాను. ఇంకా నువ్వెందుకు ఎండలో, అనవస రంగా" అని వాళ్ళబ్బాయి అంటున్నా కూడా "పూజగది పునాదులు తీసేదాక కాస్త చూస్తాలేరా!....నాకు మాత్రం పనేముంది!... " అనేవారు మా అత్త గారు....ఆమె ఎందుకట్లా కాపలాపున్నారో నాకుతెలుసు....యింటి పునా దులు చూట్టానికికాదు....పొరపాటున, పూజగృహం పునాదుల్లో ఎక్కడైనా, లంకెబిందెల్లో ఒకటి దిగిపోయిందేమో అని ఆమె అనుమానం....పైగా లంకె బిందెలు ఒకచోట వుండవట....అర్ధరాత్రుళ్లు భూమిలో తిరుగుతుంటాయట.. అవి తిరిగేటప్పుడు రకరకాల శబ్దాలు వినిపిస్తాయట....ఘల్లు ఘల్లు మంటూ ఒకసారీ, మూలుగుతున్నట్లు యింకోసారీ, యింకా ఎన్నో విధాలైన శబ్దాలు వినిపిస్తూంటాయట....అందుకే 'ఫలానావాళ్ళ యింట్లో లక్షలకు లక్షలు మూలుగుతున్నాయి' అనే సామెత వచ్చిందని కూడా మా అత్తగారు విశదీక రించారు....లంకె బిందెలకు సంబంధించినంతవరకూ అన్ని వివరాలు ఆమె ఏనాడో తెలుసుకొని మనసులో పదిలం చేసుకున్నారు....

"తోటలో యిల్లు క్రింద భాగం తయారవుతూనే యింట్లో చేరిపోవాలి. మళ్ళీ మూఢమి వస్తుం"దని మా అత్తగారు ఆదుర్దాపడడంవల్ల కట్టడం పని త్వరగా కానివ్వడం మొదలెట్టారు.

ఆ రోజు ఆదివారం. పనివాళ్ళు రారుగదా, తోటకు వెళ్ళక్కర్లేదుగదా అని కాస్త తాపీగా మడికట్టుకున్నారు మా అత్తగారు....వాళ్ళబ్బాయి హడా

విడిగా తోటను బయల్దేరుతూంటే 'యీ రో జేం పనివుంటిరా....' అని అడిగారు....

"బావి తవ్వడానికీ, కొత్త పంపుసెట్టు పెట్టడానికీ మార్కు చేయించాలి. ఇంటికి, ముందు, నీళ్ళు ముఖ్యంగదా!...." అన్నారు వాళ్ళబ్బాయి....

"ఇంకా బావులెందుకురా!.... వున్నాయిగా రెండుబావులు! నిక్షేపంగా!" అన్నారు మా అత్తగారు.

"ఆ రెండుబావుల నీళ్ళూ తోటకూ, పెరిపైరుకూ సరిపోతాయి. పైగా నీళ్ళు మడ్డిగా వున్నాయి. ఆ బావులు బాగా లేవు.... యింటికి దగ్గిరగా వుండేట్టు ఒక బావి తీయాలి — దానికే మంచినీళ్ళు పడేచోటు ఒకటి చూశాడు యింజనీరు...." అన్నారు వాళ్ళబ్బాయి....

"ఎక్కడా!...." అన్నారు మా అత్తగారు, కాస్త ఖంగారుపడుతూ.

"ఇంటికి కాస్తదూరంలో చిన్న ప్రహరీగోడలేదూ!.... దానిపక్కనే" అన్నారు వారు.

మా అత్తగారి గుండె ఆగిపోయినంత పనయింది.... "టట్, అక్కడ తీయడానికి వీల్లేదు" అన్నారు మా అత్తగారు.

నచ్చచెప్పడానికి మా వారు ఎంతో ప్రయత్నించారు.

"నువ్వొక లక్ష చెప్పు ఆ ప్రాంతాల్లో తవ్వడానికి వీల్లేదు.... ఆ మూల దేవతలున్నారు" అనేశారు మా అత్తగారు.... "తోటలో యింకేవైపు తీసినా యింటికి నీరు సప్లయి కావడం కష్టం. మంచి నీరూ పడదు; ఖర్చూ యిబ్బడవుతుం" దని గోలెత్తాడు యింజనీరు.

వృథాగా అంత డబ్బూ దండుగ అవుతుందే అని మా వారు బాధపడ్డారు.

"అయితే అయిందిలేరా!.... దానికి లక్షరెట్లు వస్తుందిలే!...." అంటూ భావగర్భితంగా నావైపు చూసి నవ్వారు, మావారి చాదస్తానికి, మా అత్తగారు.

'సరే. నీ యిష్టం'.... అంటూ ఆమెకే వదిలేశారు బావితవ్వేవిషయం మావారు.... ఆమె చెప్పినప్రకారం యింటికి దూరంగా యింకోమూల బావి

తవ్వడం మొదలెట్టారు. రెండు నెలల్లోనే యింటి క్రింది భాగం కట్టడం పూర్తయింది. సిమెంట్ పని మొదలెట్టారు.... రోజూ, భోంచేసాక, అక్కడికి వెళ్ళి కట్టడం పని చూసి వస్తున్నారు మా అత్తగారు—

ఒకరోజు ఆమె భోంచేసి చేయి కడుక్కుంటూవుండగా 'ఎవరో కొత్త పనివాళ్ళు వచ్చా' రని చెప్పాడు వంటవాడు....

"ఎవర్రా మీరు!.... ఏవూరుమీది!"— అంటూ, కలకండ పలుకు నోట్లో వేసుకుని బయటికి వస్తూన్న మా అత్తగారు అడిగారు కొత్తగా వచ్చినవాళ్ళను...వెంటనే ఆ వచ్చిన పనివాడు భోరున ఏడుస్తూ "నీ కాలి మొక్కుతా నీ బాన్చలం...." అంటూ మా అత్తగారి కాళ్ళముందు సాష్టాంగ పడ్డాడు. మా అత్తగారి ముఖం అయిదువందల కిలోవాట్స్ బల్బులా వెలిగి పోయింది. నావైపుచూసి తలపంకించారు. 'తెలిసిందా!' అన్నట్లు...ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె చూసే చూపులూ, చేసే సంజ్ఞలూ నిజంగానే నాకేమి అర్థంగాకపోయినా, ఆమె యాక్షన్‌కు వెంటనే ఓ రియాక్షన్ యిచ్చేస్తుంటాను, ఎందుకైనా మంచిదని....

"ఇక లే....లే....ఏ వూరు మీది....!" అని అడిగారు మా అత్తగారు.

వాడు లేవకుండా, బోర్లాపడుకునే, "నల్‌గొండా తట్టు, మున్‌గాలా తల్లీ. తెలంగాణాటోళ్ళం" అన్నాడు. మా అత్తగారు నవ్వుతూ మరొక సారి నావైపు చూసి 'అర్థం అయిందా!' అన్నట్లు తలవూపారు. తెలంగాణా అనంగానే నాకు చప్పున అర్థమైంది....దాంతో కాస్త గట్టిగానే రియాక్షన్ యిచ్చేశాను 'అర్థమైం'దని.

'సరే యికలే....' అన్నారు మా అత్తగారు, వాడు ఎంతకీ లేవకపోతే.

కండ్లు తుడుచుకుంటూ లేచి నిలబడ్డాడు. చేతులు కట్టుకుని....మాసిన గడ్డం, చింపిరి జుట్టు! పదిరోజులు లంఖణాలు చేసినట్లు కండ్లు లోతుకు పీక్కుపోయి, నీరసంగా, నిలబడలేనిస్థితిలో వున్నాడు. వాడిపక్కనే యిరవై ఏండ్ల ఆడదికూడా వుంటం చూసి "అదెవత్తెరా!.... నీ కూతురా!" అని అడిగారు మా అత్తగారు.

వాడు కొంత సిగ్గుపడుతూ "లేదమ్మా, నా పెళ్ళాము—రెండోది. మొదటి దాని చెల్లెలు."

''అయితే మొదటిది బ్రతికేవుందా!'' అని అడిగారు, వాడివైపు అనుమానంగా చూస్తూ.

"ఆ. వుందమ్మా ..ఒట్టి రోగిష్టిది....అయిదుగురు పిల్లలు.కానుపులో కళ్ళు పోయినయ్....కబోద్ది పిల్లల్నెట్ట జూసుకుంటది! దానికి ఎనకల ఎవరూ లేరు, యిది తప్ప. యిది మాత్రం యేడబోద్ది! మాకాడే వుండమన్నం.''

"ఉంటె గదా అని దాన్ని నువ్వు ఉద్ధరించావు! అంతేనా? ఎందుకురా యీ అబద్ధాలు, దొంగముండా!... పసుపిల్ల యింట్లో తిరుగుతూంటే పుల పులా చూసి, ఆ కళ్ళు లేనిదాని కళ్ళల్లో యింత కారం గొట్టి, దీన్ని కట్టుకొని సుఖపడుతున్నావు. పట్నానికి కళ్ళు లేకపోతే కాపరం జేయడాని కేమొస్తుందిరా? అగాలు పిసా! తలకిందులుగా!'' అని మా అత్తగారు వాణ్ణి అడుగుతూంటె, వాడి పక్కనున్న చిన్న పెళ్ళాం ముసిముసినవ్వులు నవ్వడం మొదలెట్టింది....వాడు ఏంజెప్పాలో తెలీక, నేల చూపులు చూస్తూ నెత్తి గోక్కోడం మొదలెట్టాడు....వాడి చిన్న పెళ్ళాన్ని కొరకొరా చూస్తూ, "బాగానేవుంది-యింతకీ మీరీపూరు ఎందుకొచ్చారూ!'' అని అడిగారు మా అత్తగారు. ''కూటికోసం తల్లీ. మాకుండే చిలకభూమి వానలేక యీ ఏడు ఏం పండలా. పట్నం బోతే పన్లు దొరుకుతాయన్నారు—పిల్లోళ్ళూ మేమూ పస్తులు బళ్ళేక....''

"అయితే, టికెట్టుకొని అంతదూరాన్నుంచి రావడానికి మీకు డబ్బెక్కడిదిరా!....'' అని అడిగారు, వచ్చినప్పట్నుంచీ సందేహిస్తూనేవున్న మా అత్తగారు....

వాడు మళ్ళీ నేలచూపులు చూస్తూ గొణిగాడు.

''టిక్కెట్టు ఏడ గొంటం! అట్టనే యిట్టబడి అట్టబడి రైల్‌గాడీ పట్టుకొనొచ్చినం....యింటికాడ బయలెల్లి పద్దినాలయింది....నడుంగలా పట్టు బడితే ఒక్కడు తన్నిండు'' అంటూ వాతలుతేలిన వీపు చూపించాడు....

''ఆ! అట్లాజెప్పు....మీ మొఖాలు చూస్తేనే తెలిసింది. అదిసరేగాని, అయితే మా యింటికే వెతుక్కుంటూ ఎట్లా వచ్చారూ!'' అంటూ సోదిచెప్పే దాన్ని అడిగే ప్రశ్న అడిగి, నా వైపు తమాషాగా చూసి నవ్వారు....

''మా కాళ్ళదికి యీడ్చుకొచ్చినయ్. ఒచ్చాం. నీకాల్ మొక్కుతాం. నీ బాన్చలం. ఏదన్నా పనియ్యమ్మా...."అంటూ మళ్ళీవాడు బోర్లాపడ్డాడు. ఈసారికూడా వాడి చిన్న పెళ్ళాం బోర్లా పడకపోగా, తనకేం సంబంధం లేనట్టు యిల్లూ, యింటి చుట్టూవున్న తోటా చూస్తూ నిలబడ్డది. దాని నిర్లక్ష్యానికి మా అత్తగారికి ఒళ్ళుమండింది. "సరేగానీ.... పేరేంటే చిలకా!" అన్నారు. వెనకవేపు పిలకలా వేళ్ళాడుతూన్న తన గోచీ సర్దుకుంటూ, అది, బుగ్గలు సొట్టలు పడేట్టు నవ్వుతూ, 'పిచ్చి' అన్నది.

"నీ పేర్రా?" అని అడిగారు. యింకా నేలమీద బోర్లా పడుకుని వున్న దాని మొగుణ్ణి.

''పిచ్చిరెడ్డి'' అన్నాడు లేవకుండానే.

"సారిపోయింది పొండి!.... మీ యిద్దరికీ తగిన పేర్లే!.... అయితే ఎవరికన్నా బెణుకులు, కల్లవాపులూ వస్తే మీ యిద్దరిచేతా మంత్రం వేయించొచ్చన్నమాట. ఒరేయ్! ఇక నీ దణ్ణాలు చాలుగానీ, లేచి నిలబడు....ఏం పని చేస్తావ్!'' అని అడిగారు మా అత్తగారు.

''నీ కాల్ మొక్కుతా. ఏదిచ్చినా మంచిగజేస్తా" అన్నాడు పిచ్చిరెడ్డి.

''పునాదులు తవ్వుతావా?'' అని అడిగారు.

''ఓ! లెస్సగ దవ్వుతా....మా వూరికాడ ఓ మారాజు ఇల్లు గట్టించిండు.... ఆడ పునాది నేనే తవ్వినా. ఒకనాడు తవ్వుతావుంటే గడ్డపారకు కంగ్‌మంట తగిలింది....ఏంటని సూస్తే బిందె!....దాంట్లో రూపాయలు, మోరీలు, ఇంకా ఏంటేంటో దొరికినయి" అని వాడు చెప్తూంటే మా అత్త గారి సంతోషం వర్ణనాతీతం!.... ఆమె వాడుచెప్పే ప్రతి అక్షరం అతి శ్రద్ధగా విని, తృప్తిగా నిట్టూర్పు విడిచి నావైపు చూశారు, 'విన్నావా' అన్నట్లుగా ''దేనికైనా వేళ రావాలి. ఆ సమయంవస్తే అన్నీ వాటంతటవే వచ్చేస్తాయి" అన్నారు....

ఆరోజే పిచ్చిరెడ్డినీ, పిచ్చినీ పనిలో ప్రవేశపెట్టారు. మా వాళ్ళు వాళ్ళను పంపించేసి.... పిచ్చి ఇంట్లో అంట్లు తోమి, ఇల్లు తుడవాలనీ, బట్టలుతికి ఆరేయాలనీ బియ్యంలో రాళ్ళేరాలనీ యింకా ఇంట్లో పనులు వస్తుంటాయనీ మిగతాలన్నీ చెప్పారు.... అన్నిటికీ పిచ్చిరెడ్డి 'అట్టనే, అట్టనే' అంటం మొదలెట్టాడు.... పిచ్చి వాళ్ళిద్దర్నీ గుడ్లప్పగిచ్చి చూస్తూ నిలబడ్డది. మా అత్తగారు చెప్పే పనులన్నీ తనకి కాదన్నట్లు. దాని వాలకం చూసి మరి కాస్త ఒళ్ళుమండింది మా అత్తగారికి....

"ఏమిట్రా! 'అట్టనే అట్టనే' ని తలకాయ అట్టనే!....నే చెప్పేదంతా అది చేస్తుందా లేక నువ్వు చేస్తావా!...." అని అడిగారు.... పిచ్చిరెడ్డి వెలవెలబోతూ "అనే చేస్తది పెద్దమ్మా!...." అన్నాడు చేతులు నులుపుకుంటూ.... మా అత్తగారు వాణ్ణి దబాయించడం, వాడు భయపడడం చూసి పిచ్చి మూతికి చెంగడ్డం వుంచుకొని నవ్వుతూ నిలబడ్డది.... అది మా అందరు ముందు నవ్వడం చూసి మా అత్తగారికి అరికాలిమంట మరికాస్త ఎక్కువైంది. కాని పిచ్చిరెడ్డి ముఖం చూసి ఊరుకున్నారు....

పిచ్చి, పిచ్చిరెడ్డి పనిలో ప్రవేశించి నాలుగు రోజులైంది. మొదటి రోజు పిచ్చిరెడ్డి పిచ్చిచేత అన్నిపనులూ దగ్గరుండి ఒక్కొక్కటే చెప్పి, తనే చేస్తూ, దానిచేత చేయించాడు మా అత్తగారికోసం. మర్నాటినుంచీ పిచ్చి గిన్నెలూ, తప్పేలాలూ ఎత్తి ఎత్తి పడేయడం, శబ్దం ఎక్కువగా వినిపించడం మొదలెట్టింది, మా అత్తగారికి.

"ఏమే! తప్పేలాలు చిల్లులు పడేట్టు పడేస్తున్నావ్!....ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకొని పని చెయ్!" అంటూ మా అత్తగారు పిచ్చిని వంటింట్లోంచే కేకలేశారు. వెంటనే వెనకగుడిసెలో చద్దన్నంతింటున్న పిచ్చిరెడ్డి పరుగెత్తుకొచ్చి పిచ్చిచేతుల్లో గిన్నెలన్నీ భద్రంగా తీసుకుని మా అత్తగారు చూడకుండా గబగబా శుభ్రంగా తోమిపెట్టేశాడు.... తళతళ లాడుతూ మెరిసిపోతున్న గిన్నెలూ తప్పేలాలూ పిచ్చి లోపలికి తెచ్చింది. "ఇన్ని నువ్వే తోమేవంటే?" అని అడిగారు మా అత్తగారు. సూదుల్లాంటి చూపుల్తో దాన్ని గుచ్చుతూ.

వెంటనే పిచ్చి బుగ్గలు సొట్టలుపడేటట్టు నవ్వింది.... దానినవ్వంటే నా కెంత యిష్టమో మా అత్తగారికి అంత ఒళ్లుమంట! ప్రతిమాటకూ అది నవ్వు తుంది.... నేను కావాలని దాన్ని నవ్వించేదాన్ని.... పిచ్చి నవ్వేప్పుడు దాని బుగ్గలు సొట్టలుపట్టం చూడాలనిపించేది...అది నిద్రపోవడం మొదలెడితే దాన్ని లేపడం బ్రహ్మతరంకాదు.... ఎప్పుడుచూసినా నిద్రపోయే దాన్ని పిచ్చిరెడ్డి బ్రతిమాలి లేపి, మా అత్తగారు చూడకుండా, అన్నంముద్దలు కలిపి దాని నోటి కందించేవాడు.... అది నిద్రమత్తులోనే, విసుక్కుంటూ, అన్నం తిని మళ్లీ పడుకుని నిద్రపోయేది.... చిన్నపిల్లకంటే అన్యాయంగా ఏడిపించేది పిచ్చిరెడ్డిని.... పిచ్చిరెడ్డి చీకటితో లేచి అంట్లన్నీతోమి, కళ్లాపి చల్లి, గొడ్లపని చూసి, తర్వాత పిచ్చిని నిద్రలేపేవాడు. అది ఒక్కపని చేయకపోగా, దాని పన్లన్నీ వాడుచేస్తూంటే "అదుగో పెద్దమ్మొచ్చె!.... యిదుగో పెద్దమ్మొచ్చె" అంటూ వాణ్ని భయపెట్టి, వాడు పులిక్కిపడితే విరగబడి నవ్వుతూండేది ... మేడమీదినుంచి నేను చూస్తున్నానని తెలీక ఒకసారి పిచ్చి జామ చెట్టు ఎక్కి కూర్చుంది. జామకాయలు కోసి ఒక్కొక్కటే అంట్లు తోముతున్న పిచ్చిరెడ్డి బట్టతలమీదికి విసుర్తూ వాణ్ని ఏడిపించడం మొదలెట్టింది.... "దిగిరా నీ కాల్ మొక్కతా.... పెద్దమ్మొస్తది" అంటూ దాన్ని బ్రతిమాలుకోడం మొదలెట్టాడు. అది యింకా పైకొమ్మకెళ్ళి కూర్చుని వాణ్ని మరికాస్త ఏడి పించడం మొదలెట్టింది. మా అత్తగారు రానే వచ్చారు పెరటివేపుకి.... ఆమెను చూస్తూనే పిచ్చి ఒక్కసారి అంతెత్తునుంచీ కిందికి దూకింది.... పిచ్చిరెడ్డి గుండె ఒక్కక్షణం ఆగిపోయింది.... పిచ్చి కిందపడ్డ జామకాయ లన్నీ ఏరుకుని గుడిసెలోకి పరుగెత్తింది.... మా అత్తగారికి మిన్నుముట్టేంత కోపం వచ్చింది—తక్షణం వాళ్ళిద్దర్నీ పంపించేసెయ్యా లనుకున్నారు.... కాని తెలంగాణావాళ్ళకూ, లంకెబిందెలకూ వున్న లంకె ఆమె నోటికికూడా లంకె వేసేసింది....

"పొగరుమోతు గాడిద! అదెందుకు పనిచెయ్యదూ! అసలు దానిపని నువ్వు చెయ్యడం ఏమిటి, అది మగరాయుడులా చెట్టెక్కి కూర్చోడం ఏమిటి" అంటూ పిచ్చిరెడ్డిని నిలదీశారు మా అత్తగారు....

వాడు వెనకేపోతూ "పెద్దమ్మ.... రెండో పెళ్ళి.... ఎరక్కపోయి, బుద్ధి గడ్డితిని చేసుకున్నా ... చాటా చిన్నపిల్ల...."

"అమ్మగో! ఆ కూతే కూస్తున్నాడు! చిన్నపిల్లేమిటి చిన్నపిల్ల! మొగుడితో కాపరం చేస్తుంటాం! అప్పుడే! నీకు చిన్నపిల్లే కావాలిగనక చేసుకున్నావు.... మాకేమయింది! మాకు పనిమనిషి కావాలె.... పూరికే దాన్ని వెనకేసుకొచ్చి దానిపనంతా నువ్వు చేస్తుంటే మాత్రం యిక నేనూరుకోను.... ఏదీ! దాన్ని బయటికి రమ్మను. పొద్దెక్కినా యిల్లు చిమ్మలేదు.... నిక్షేపంలా పనిచేసేవాళ్ళను పంపించేసి మిమ్మల్ని పెట్టాను.... బాగానే వుంది వరస.... ముందు పిలు దాన్ని, బయటికి" అంటూ ముండికెత్తారు మా అత్తగారు.... పాపం! పిచ్చిరెడ్డికి ముందుకుపోతే నుయ్యి, వెనక్కిపోతే గొయ్యి.... చేసేది లేక గదిలోకెళ్ళి పిచ్చిని చెయ్యి పట్టుకుని బయటికి లాక్కొచ్చి చీపురు తీసుకొచ్చి దాని చేతి కిచ్చాడు.

"నడుంనొప్పి" అంటూ ఏడుపు మొదలెట్టింది పిచ్చి.

"ఇంకోసారి చెట్టెక్కి దూకు" అంటూ మా అత్తగారు వెక్కిరించారు దాన్ని.... పిచ్చి ఫక్కున నవ్వింది. మా అత్తగారు వెక్కిరించడం చూసి.... దాని నవ్వు మా అత్తగారికి 'ఎంగ్రీ'. ఇక నిప్పుతొక్కిన కోతికిమల్లే దానిమీద చిందులేయడం మొదలెట్టారు మా అత్తగారు అది మాటకుముందు నవ్వుతోంటే "ఎందుకూ అంత చేటు నవ్వు! ఇక నవ్వావంటే మక్కెలిరగదంతా" అంటూ, దాని చేతిలోవున్న చీపురు తీసుకుని రెండు తగిలించాడు పిచ్చిరెడ్డి, ఒళ్ళు తెలిని కోపంతో.

పిచ్చి అఘాయిత్యంగా, గోడుగోడున ఏడుస్తూ నేలమీద కూలబడ్డది. "యీ పెద్దమ్మ పేనాలు కొరుకుద్ది.... యీడ యింత చాకిరీ చేత్తానికి నేనేం మనిసినా పసరాన్నా! ఇట్టయితే నన్నూరికి తోలు.... గింతగింత కూడు బెడతరు.... .సల్లబోయమంటే లేదంటరు........నిన్నంతా ఏరుజాంగాయిలు తింటుంటి" అంటూ రాగాలు తీయడం మొదలెట్టింది.

"ఓసేవ్! మొగుడిచేత చాకిరీ చేయించుకోడానికి అలవాటుపడ్డావ్!.. నువ్వింక పనేంజేస్తావే! కాళ్ళు నిగడదీసి పడుకుని నిద్రపోతూ అడ్డమైన

[illegible]
'ఏంటి [illegible]
వాడు!... [illegible]
అంటూ [illegible]
చూసి నవ్వడం మొదలెట్టింది పిచ్చి ...

"ఆపే దొంగ లంజా!—కళ్లలో నీళ్లు వచ్చి నా దిక్కు గుడ్లు [illegible] చూస్తున్నావా! పద ముందు, చీపురు తీసుకొని చిమ్ము యిల్లంతా. [illegible] వాడు లాభంలేదు....నీ తిక్క నే వదలిస్తా —" అంటూ [illegible] ప్రక్కనేవున్న పాత గొడుగు తీసుకొని పిచ్చి వెంట బడ్డారు.

"అబ్బబ్బ! యీ పెద్దమ్మ పేనాలు కొరుకుద్ది—యిట్టయితే [illegible] వుండను—నన్ను పెదనాంసోంకి యింటికి తోలు—" అంటూ ఏడుపుతో కూడిన సణుగుడుతో, కాళ్లీడ్చుకుంటూ, కండ్లు తుడుచుకుంటూ, చీపురు తీసుకొని, చిమ్మడానికి బయల్దేరింది పిచ్చి.

మేడమీద చిమ్ముతూంది, దాన్ని మాటల్లో పెడదామని అడిగాను— "ఒళ్లొంచి పని చేయడం నేర్చుకోవాలంటా! ముందుచేత అంట్లు తోమిస్తే ఏం బాగుంటుంది!—నేను కూడా యింకా పన్లన్నీ చేస్తుంటాను చూడు!" అంటూ దాన్ని మాటల్లోకి దింపాను, దానిచేత మాట్లాడించి వినాలని. నడుం మీద ఒక చెయ్యి వుంచుకొని చిమ్ముతున్న పిచ్చి, నా మాటలకు లేచి నిలబడి "నీకేమమ్మా! నీ దొరేను—నీగంత అత్తుండె! .... కొంతంత మొగుడుండె! నువు గీసిన గీత దాటడు—నీకు రోజూ పూలు దెచ్చిస్తడు—నిన్ను బాగా సూసుకుంటడు—యింకే నే నెన్నడన్న మల్లెపూలు ముడుసుకుంటే మా మామ నన్ను వెన్నకాంతమని తిట్టె! యింక ఏదు స్త బడుకుంటే బతిం లాడి యిప్పిస్తది—యిప్ప తింటావుంటే 'ఎప్పుడూ తింటది, పని చేయదు' అని పెద్దమ్మ తిట్టె! ఏమన్నంటే పాపం కొట్టె. యిసొంటి అన్యాయం కత్తి మీద సాము జేసినట్టుంటే, నవ్వుతూ గాకుండ సావడం మేలు" అని కండ్లు తుడుచుకుంది పిచ్చి. దాని అమాయకత్వానికి జాలి కలిగింది. పెద్దమ్మ గారు మంచిదని. పెద్దవాళ్ళు ఏదో అట్లా కేకలేస్తుంటారు పట్టించుకో

చూడనీ, చీకటైనంతవరకూ [illegible] పని చేస్తుందనీ దానికి సలహా చెప్పి నా పాత సిల్కు చీరా, రవికే తెచ్చి దానికిచ్చాను. అంతవరకూ ఏడుస్తూ మొఖంతో వున్న పిచ్చి సిల్కు చీర చూడగానే ఒక్కసారి పళ్ళన్నీ యికిలించి [illegible] వదేట్టు నవ్వింది.

[illegible] కొత్త యింట్లో, అర్ధరాత్రి పన్నెండుగంటల [illegible] చేశాం. [illegible] ఆపుతూ, [illegible] యింట్లో —[illegible] దిగా [illegible] తోబాటు [illegible] కారం [illegible] నిద్ర పట్టదని. [illegible] చేసు [illegible] న్నారు.

[illegible] తన్నాలో నాకు [illegible] రహస్యంగా నాకు [illegible] నన్ను నిద్రపోనివ్వ [illegible] ద్రపట్టిందో లేదు— మంచి నిద్రలో వున్న [illegible] అత్తగారు.... '[illegible]!' అని అడి గారు రహస్యంగా....లేచన్నాను అయోమయంగా నాలుగు వేపులా చూచి, —ఆమె [illegible] దగ్గిరకొచ్చి "గజ్జెలమోతే!.... లంకెబిందెలు తిరుగు తున్నా..... అదుగో విను!" అంటూ ఓ మూలకు చూపించారు. ఏదో గజ్జెల చప్పుడు వినిపించి ఆగిపోయింది. యింటి పక్కనే ప్రహరీగోడ అవతల, రోడ్డు [illegible] బాలాగుడిసెలూ, పెంకుటిళ్లూ వున్నాయి. ఒకసారి పైడాబా మీద కెళ్ళి చూసినప్పుడు ఆ పక్క గుడిసెల్లో ఎవరో గుర్రబ్బండీ వాళ్ళు న్నట్టు గుర్తొచ్చింది. మా అత్తగారితో ఆ మాట అనే ధైర్యం లేక వూరు కున్నాను. మళ్ళీ ఆ గజ్జెల చప్పుడు వినిపిస్తుందేమోనని [illegible] ఎదురు

చూశారు మా అత్తగారు....ఏమీ వినిపించలా....కాని సడన్‌గా పెద్ద గురక వినిపించడం మొదలెట్టింది. మా అత్తగారి ముఖం ఒకసారి వికసించింది మళ్ళీ.... 'విను విను' అంటూ నా భుజం కుదిపారు....చెవులు రిక్కించి విన్నాను. ఎవరో బ్రహ్మాండమైన గురకాసురుడు ఆ పక్క గుడిసెల్లోనే నిద్రపోతున్నాడని గ్రహించాను....కాని మా అత్తగారు అది మనిషి గురక అంటే నమ్మరు.... నోరు మూసుకొని వూరుకున్నాను. నన్ను తన వెంట రమ్మని సంజ్ఞచేసి, శబ్దం కాకుండా పెరటి తలుపు తీశారు....ఆ వేళప్పుడు పెరటివేపు తోటలోకి వెళ్ళడానికి నా కెందుకో భయంవేసి గుండెలు వేగంగా కొట్టుకోవడం మొదలెట్టాయి. విధి లేక మా అత్తగారి వెనకాలే అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ అనుసరించాను.... వెనకవేపు పిచ్చిరెడ్డీ, పిచ్చీ మంచి నిద్రలో వున్నారు. నిద్దట్లో గూడా పిచ్చి కలవరిస్తోంది, "అబ్బ! యీ పెద్దమ్మ పేనాలు కొరకుద్ది.... థూ" అంటూ, దాని ఒంటిమీద వాలిన దోమల్ని చచ్చేట్టు బాదుకుంటోంది....ఆ చీకట్లో మా అత్తగారు ప్రహరీ గోడవేపు నడిచి వెళ్తున్నారని గ్రహించాను.

చుట్టూ మామిడిచెట్లూ, కొబ్బరిచెట్లూ, కీచురాళ్ళ మోతా, కప్పల బెక బెకలూ, దూరాన్నించి కనిపిస్తున్న గురకా, అన్నీ కలిపి మరికాస్త భీతికలిగించాయి....ప్రహరీ గోడవేపు వెళ్ళేకొద్దీ గురక వినిపించడం తగ్గి పోయింది.... ఎక్కడో పిల్లి అరిచే శబ్దం వినిపించింది....అది కూడా మా అత్తగారు శ్రద్ధగా ఆలకించి లంకెబిందెల శబ్దమే అన్నారు. ఉన్నట్లుండి ప్రహరీగోడ వెనకనుంచి అప్పుడు పుట్టిన బిడ్డ ఏడుపు వినిపించింది.

'వినవే, వినవే' అంటూ రహస్యంగా నా చెవులో చెప్పారు. నా కెందుకో భయంతో గొంతెండి పోయింది.

'ఎవరిదో బిడ్డ ఏడుపు' అన్నాను గోడ అవతలవేపు మాలవాళ్ళ గుడిసె లున్నాయని గుర్తొచ్చి.

"హయ్యో చాదస్తం!—బిడ్డేడవడం గాదే!....అదంతా లంకె బిందెలు చేసే అల్లరి.... యిక్కడున్నాం.... యిక్కడ తిరుగుతున్నాం....అని వాటి సంజ్ఞలే అన్నీ" అన్నారు రహస్యంగా, నాతో.

"సరే, యిప్పుడేం చేయాలి మనం" అన్నాను.

"ఏం లేదు. పిచ్చిరెడ్డిని లేపి, రేపు తెప్పించి కొలవమని, సన్నటి ముగ్గుకఱ్ఱ వేయించాలి.... లేకపోతే రేపు రాత్రి త్రవ్వడానికి వీలుండదు" అన్నారు.

పిచ్చిరెడ్డి ఒక్కడే ఇంతదూరం త్రవ్వగలడా?" అన్నాను.

"ఓ! భేషుగ్గా తవ్వచ్చు.... మన్ను తీసిపొయ్యడానికి నువ్వూ, నేనూ, పిచ్చి వున్నాంగా!" అన్నారు మా అత్తగారు. నా గుండె గతుక్కుమంది.... నేను మన్ను తీసి పొయ్యాలట! ....కానీ యీ లంకె బిందెలంటే ఎప్పుడో [illegible] పాతిపెట్టినవో, యింట్లోనే, యింటి పక్కనో దొరక్కూడదూ?... అంత దూరం మన్ను తీసి పొయ్యడం మాటలా! .... పైగా ఆమె కూడా మన్ను తీసిపోస్తుందట, ఆ వయసులో....

"పోనీ, ఏకంగా, ఎక్కడ పాతరలా యనుకున్నారో అక్కడే తవ్వించం చేస్తే సరిపోతుందిగా..! పూజగది దగ్గర్నుంచీ తవ్వటం ఎందుకూ? పన్లేని పని!...." అన్నాను లోలోపల విసుక్కుంటూ....

"హాయ్యో పిచ్చిపిల్లా! ఋషులు తెలీక వ్రాశారనుకున్నావా? లక్ష్మి ఎక్కడుంటుందే! సాధారణంగా పూజగదిలోనేగా!....అక్కణ్నుంచి వస్తూ పోతూ వుండే దోవంతా లెక్కజూసి తవ్వమన్నారే?.... ఇందాక గజ్జెల మోత వినిపించిందా!.... మళ్ళీ వినిపించలేదు చూశావా!.... అందుకేగా లక్ష్మీదేవి చంచల అన్నారూ" అని మా అత్తగారు చెప్తూంటే చంచల మాట ఎట్లావున్నా ఆమె చెప్పేదంతా నాకు ఏమిటో అయోమయంగా కనిపించింది.

"పదపద, పిచ్చిరెడ్డిని లేపి పూజగది దగ్గర్నుంచి ముగ్గు కఱ్ఱ వేయించాలి, తెల్లారకముందే...." అంటూ యింటివైపు నడవడం మొదలెట్టారు, హడావిడిగా, మా అత్తగారు....చీకట్లో ఏవో జరజర మావైపుకు వస్తున్నట్లు అనుమానం కలిగింది.... ముందుకు వేయబోతున్న కాలు చటుక్కున వెనక్కు తీసుకుని "ఓ యమ్మ! పాములేవ్!" అంటూ ఒక్క అరుపు అరిచి ఎగిరి నన్ను వాటేసుకున్నారు మా అత్తగారు. పెద్ద పెద్ద

నాగుపాములు నాలుగూ, సొరపాములు రెండూ, వాటి పిల్లలు ఆరూ, కట్ల పాములు రెండూ, వాటి పిల్లలు సకుటుంబ సపరివారంగా, రెండో ఆట సినిమా చూసి యిండికెళ్ళే జనంలాగా మా ముందునుంచి మెల్లిగా వెళ్ళి చీకట్లో కలిసి పొయ్యాయ్.... నా గుండె కాసేపు ఆగి మళ్ళీ పనిచెయ్యడం మొదలెట్టింది.... అన్ని పాముల్ని ఒకేసారి నేనెన్నడూ చూళ్ళేదు.... బహుశా ఎవరూ చూసి వుండరేమో!

"హాపురా! హాపురా! ఎన్ని పాములూ! ఎన్ని రకాల పాములూ! నే పుట్టి బుద్ధెరిగి యిన్ని పాములు చూళ్ళేదు. యీ లెక్కన తోటలో చాలా పాము లున్నాయన్నమాట! ఏమే! రేపు పొద్దుటే ముందు పాములు పట్టే వాళ్ళను పిలిపించాలి. తోట్లో వుండే పాములన్నీ పట్టించేసెయ్యాలి.... రేపట్నుంచీ, యీ త్రవ్వే వనంతా, లైట్లేకుండా రాత్రుళ్ళే చెయ్యాలాయె!.... ఇన్ని పాములు తిరుగుతుంటే ఏం గతి అంట!.. ఓ యమ్మ! ఎంత పెద్ద పాములే!" అంటూ గుండెలు బాదుకున్నారు, పాముల్ని చూసి హడలెత్తి పోయిన మా అత్తగారు.

మర్నాడు ప్రొద్దుటే పాములు పట్టేవాళ్ళొచ్చారు...పాములు పట్టించా లన్నారేగాని, మా అత్తగారుగానీ, నేనుగానీ, మర్నాడు పాములు పట్టేవాళ్ళు కావాలని ఎవరికీ చెప్పలేదు. వాళ్ళ కెట్లా తెలిసింది! అసలు వాళ్ళ నెవరు పంపారు!....వాళ్ళను చూస్తుంటే నా కెక్కడలేని ఆశ్చర్యం కలిగింది.

"ఎవరు చెప్పారు మీకు!....మా తోట్లో పాములున్నాయనీ!" అని అడిగాను పాములు పట్టేవాళ్ళను.

"అమ్మ తల్లీ! మా కెవరు చెప్తారు! ఏడ పాములుంటే ఆడికి మా కాళ్ళిడ్చుకొస్తయ్యి" అన్నారు పాములవాళ్ళు.

వెనకనుంచి మా అత్తగారు నా చేతిమీద గోకి, "వీళ్ళు రావడం ఏమిటే, వీళ్ళ తలకాయా! వీళ్ళ నా ఋషులే పంపించారు" అన్నారు, రహస్యంగా, నా చెవులో.

పాములు పట్టేవాళ్ళు రామనాథపురంజిల్లా వైపునుంచి వచ్చిన తెలుగు వాళ్ళు!.... ఆంధ్రదేశంలో కడప వేపంతా పాములుపట్టి, మెప్పులు పొందిన సర్టిఫికేట్లు మా అత్తగారికి చూపించారు.

"ఆ ఎతుఫారం సర్టిఫికేట్లునాకెందుకురా!.... పాములు పట్టేందుకు ఏం తీసుకుంటారో ముందు చెప్పండి...." అని అసలు బేరంలోకి దిగారు మా అత్తగారు. వాళ్ళు పాము ఒకటికి అయిదు రూపాయలు కావాలన్నారు పట్టినందుకు. మా అత్తగారికి అది ఎక్కువే అనిపించినా, రాత్రికి తవ్వే పని ముందు పెట్టుకుని [illegible] మంచిదికాదని 'సరే' అన్నారు....

[illegible] పుట్టలూ, [illegible] "[illegible], పిచ్చి లంకాయ.... [illegible] పిచ్చుదు దొరుకు [illegible]!...." [illegible] మా అత్తగారు [illegible] మురిగట్టుకున్నారు, పాముల [illegible]

నాలుగు వైపులనుంచీ పెద్ద పెద్ద పాములు పది పట్టుకొచ్చారు.... క్రితం రాత్రి చూసిన పాములు గూడా వున్నాయి వాటిల్లో.... తోటలో పని వాళ్ళంతా పరుగెత్తుకొచ్చారు, "బాబోయ్! ఎన్ని పాములు! ఎంత పెద్ద పాములు!" అనుకుంటూ.

ఆ కేకలు విని మా అత్తగారు కూడా వంటింట్లోంచి పరుగెత్తు కొచ్చారు.

"చూడండి పెద్దమ్మాయ్! తోట్లో మీ రెన్ని పాముల్ని పెంచుతా వుండారో!" అంటూ పట్టుకొచ్చిన పది పాముల్ని మా అత్తగారి కాళ్ళ ముందర పడిలేశాడు.

"ఓ యమ్మ, చచ్చానేవ్!" అంటూ ఒక్క గెంతు గెంతి పక్క నున్న పనివాళ్ళ నులకమంచం ఎక్కారు, మతిసంగతి మరిచిపోయిన మా అత్తగారు.

''ఏం భయంలేదు పెద్దమ్మా! మాకాడ ఏర్లున్నయిగా!'' అంటూ పడగలు విప్పి ఆడుతున్న పాముల దగ్గిరికి ఏవో కొన్ని వేర్లు తీసుకు వెళ్లి చూపించారు పాములవాళ్లు. ఆడే పాములు అలాగే తలలువంచి భూమికి అంటుకుపోయాయి....

''హావురా! హావురా! .... ఏం చిత్రం! .... ఒక్కొకటీ ఆదిశేషుడు లాగా వున్న పాము ఆ వేరుకు కట్టుబడిందంటే ఆశ్చర్యంగా వుందే!.... అదేం వేరో! ఒరే అబ్బి! ఆ వేరేదో మాకూ కావాలి....'' అని మా అత్తగారంటూండగానే మరో అయిదు పాములు పట్టుకొచ్చారు, యింకో వేపు నుంచి....అవి పెద్దపెద్ద కట్లపాములు - ''హాయ్యో! హాయ్యో! - యిదేం అన్యాయమే! ఒక్కొకటీ కొండచిలువల్లా వున్నాయి!....యివేం పాములూ, యిదేంకథ!....యిన్ని పాములు పెట్టుకొని యీ తోట్లో మనం వుండగలిగే వాళ్ళమాంట!.... ఈ రోజు బుద్ధిపుట్టినట్టు పట్టించేయడం మంచిపని అయింది....అయినా నా చాదస్తంగాని మనం పట్టించడం ఏమిటి! అన్నీ ఆ ఋషులే పట్టిస్తున్నారు!'' అని మా అత్తగారంటూంటే, ఒక పాములవాడు పెద్ద నాగు పామును పట్టుకొచ్చాడు.

''ఓయి నాయనోయ్! యిదేం పామేవ్! .... కాళింగీ మర్దనం లాగుంది ! .... పుట్టి బుద్ధెరిగి యింత పెద్ద పాముల్ని, యిన్ని రకాల పాముల్ని నే చూళ్ళేదే నా తల్లీ'' అంటూ మా అత్తగారు ఆశ్చర్యంతో గుండెలు బాదుకుంటూంటే పాముల వాళ్ళు గిరాకీ చేసుకోడం మొదలెట్టారు. ''యిక పట్టలేం, ఆకలేస్తోంది వెళ్ళిపోతాం'' అని. మా అత్తగారు వెలవెల బోతూ నావైపు చూశారు.

''తోట్లోవుండే పాములన్నీ పట్టి వెళ్లాల్సిందే'' అన్నాను నేను.

''పాముకు పది రూపాయ లిస్తే పడతాం'' అన్నారు పాముల వాళ్ళు. విధిలేక 'సరే' అన్నారు మా అత్తగారు. మళ్ళీ పదిపాములు పట్టుకొచ్చారు. ''ఏమేవ్!చూశావా? దొంగవెధవలు! పాముకు పదిరూపాయలన్న తర్వాత మళ్ళీ ఎన్నిపట్టుకొచ్చారో!'' అన్నారు మా అత్తగారు నా చెవులో . . .

"ఇంకా వున్నా యేమో చూడ"మన్నాం....ఇక లేవని బట్టలు కట్టేశారు

"మీ కెట్లా తెలుసురా యిక లేవనీ!" అని అడిగారు మా అత్తగారు....

"మేము పెద్దమ్మ....వుంటేవి పట్టేశాం" అన్నారు ఒకళ్ళ నొకళ్ళు చూసుకుని నవ్వుకుంటూ

అప్పటికే రెండు గంట లయింది. ఎవరూ భోంచేయలేదు.....

పట్టిన పాము లన్నిటికీ ఎంతివ్వాలని అడిగారు మా అత్తగారు....

రెండు వందలు కావాలయ అన్నారు.

"ఓరి, నాయనోయ్! రెండు వందలే!" అంటూ మా అత్తగారు గుడ్లు తేలేశారు. నాకు నవ్వొచ్చింది....'పోనీ, చిన్న పాములకు లెక్క కట్టుకో మ'న్నారు [illegible] లెక్కలోకి ఒగారు....వాళ్ళు 'అన్నిటికీ ఒకేలెక్క' అన్నారు....'లేక పోతే మళ్ళీ పాముల్ని వదిలేసి వస్తా' మన్నారు.

"ఓరి మీ దుంపతెగ! ఆ పని మాత్రం చెయ్యకండ్రోయ్! పోతే పోయింది. పీడా డబ్బు! మీ కివ్వాల్సింది యిచ్చేస్తాను" అంటూ మా అత్తగారు వెనక్కి తగ్గారు.

నా చెవి దగ్గరకొచ్చి "చూశావుటే! వదిలేస్తారట వెధవలు!....."అంతా వేషాలు కాదూ!....యీ పాముల్ని తీసుకెళ్ళి అమ్ముకుంటే కొన్ని వందలు సంపాదిస్తారు....విషం అమ్ముకొని, వాటి తోళ్ళు అమ్ముకొని, ఎంతయినా లాభంవుంది వాళ్ళకు....పైగా బుకాయిస్తున్నారు వెధవలు" అంటూ, ఏం చేయలేని స్థితిలో, పాముల వాళ్ళను తిట్టిపోశారు మా అత్తగారు.

"పెద్దమ్మోప్'డబ్బియ్యండి....పోతాం....ఆకలేస్తావుంది!....అంటూ పాములవాళ్ళు తొందర చేయడం మొదలెట్టారు....అంతడబ్బు వాళ్ళ చేతుల్లో పోయడం యిష్టంలేక మా అత్తగారికి ఎక్కడలేని ఆరాటం పట్టుకొంది....మళ్ళీ నా చెవిదగ్గర కొచ్చి "అదికాదే!-తేలికడుగుతా. యీ పాముల్ని మనం యిక్కడే ఎందుకు చంపించగూడదూ!....రేపు యీ పాముల్నే తీసుకొచ్చి

కథా నిలయం
3455
శ్రీకాకుళం

మనకి తెలీని మంత్రాలు [illegible] మళ్ళీ పాముల్ని [illegible] యింత డబ్బివ్వాలంటే ఏంచేయడం!...." అన్నారు [illegible] విధంగా ఆమె అన్నది నిజమే అనిపించింది....

"అవును.... అట్లాగూ చెయ్యొచ్చు! వాళ్ళ వుద్యోగమే అంతటా!...." అన్నాను.

వెంటనే మా అత్తగారు "ఓసే అప్పి! ఆ పాముల్ని యిక్కడే చంపి దహనంచేసి పాలు పోయాలి. లేకపోతే మంచిది కాదు.... ఆ పాము లన్నిటినీ మా కండ్లెదుటే చంపండి" అన్నారు. పాములవాళ్ళు ఒకళ్ళ మొహాలు ఒకళ్ళు చూసుకున్నారు. "అమ్మో! అమ్మో! చంపము! వాట్ని సంపితే మేం బతకొచ్చమే!.... మా నోటికాడ కూడే అది.... మాకు పాపం తగు లుద్ది.... మేం సంపం.... పట్టిన పాముల్ని సంపకుండ తీసికెల్తేనే మళ్ళీ మాకు పాములు దొరుకతాయ్.... మేం సంపం.... కావాలంటే మళ్ళీ వాట్ని యీటిని ఆక ఒదిలేస్తాం" అంటూ బుట్టలు [illegible].... మా అత్త గారి పై ప్రాణాలు పైన్నే పోయ్యాయి.... "ఆ! ఆ! [illegible] ఆగండి. తొందర పడకండి.... వాటిని వదలడం ఎందుకు!.... అయినా అది మా కెందుకూ!.... ఏదో వూరికే అన్నాంగాని...." అంటూ మా అత్తగారు గుట కలు మింగుతూ నా దగ్గరకొచ్చి రహస్యంగా అడిగారు

"మరిప్పుడేం చేద్దామే!" అని....

"ముందు అనుకున్నట్టే డబ్బిచ్చి పంపించేద్దాం. వాళ్ళతో వైరం ఎందుకూ!'.... అన్నాను.

"అవును.... శనివెధవలు.... ఆ పాములూ, వాళ్ళూ వదిల్తే అంతే చాలు. వెధవపీడా" అంటూ లోపలికెళ్ళి డబ్బు తెచ్చి వాళ్ళ కిస్తూ "మళ్ళీ గేట్లోకొస్తే కాళ్ళు విరగ్గొడతా" నన్నారు. పాములవాళ్ళు డబ్బు తీసుకుని, ఆమె మాటలకు నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రోజు గొప్ప ఘనకార్యం సాధించినంత సంతోషపడ్డారు మా అత్తగారు. "ఇక ఫర్వాలేదే.... యిక నిర్భయంగా పిచ్చిరెడ్డిచేత తవ్వించొచ్చు" అన్నారు.

“[illegible] వేళ మీ అబ్బాయి అడిగితే, ఏమిటీ గోతులని”....అని అడిగాను, నాకు సహజంగా సందేహంవచ్చి. “అబ్బాయి అడిగితే ఏం చెప్పాలో నే ముందే ఆలోచించి పెట్టాన్లేవే! వాడితో ముందే ఒక అబద్ధం ఆడాగా! ఆ ప్రహరీ గోడ దగ్గిర దేవత ఉన్నారని!....అలాగే యింకో నాలుగబద్ధాలాడి ఏ నాగేంద్రుడి విగ్రహమో ఆ మూల వుందని, భూమిలో పాతుకు పోయిన ఆ విగ్రహం తీసి ప్రతిష్ఠ చేయిస్తే మంచిదని నా జాతకంలో వుందనీ, ఇల్లు కడుతూనే తవ్వించి తీయించాలన్నారని చెప్పాను....”

“పోనీ. వాడికి నిజం చెప్తే[illegible]!” అన్నాను.

“[illegible]! [illegible] చూడా! మీ [illegible] మామగారి అపరావతారం [illegible] అమ్మ [illegible] పడ్డదని అల్లరి [illegible]!”

“[illegible]!....” అన్నాను, వారికి [illegible] ....“అదెట్లా తవ్విస్తాం! [illegible]!....మడిగా తవ్వాలి....అందు [illegible] నా జాతకంలో రాసి వుందంటాను. ఇన్ని [illegible] పుట్టి ‘నీ యిష్టం పోవమ్మా’ అంటాడు” [illegible] నవ్వారు. నేను గుడ్లప్పగించి ‘నాగేంద్రుడికి [illegible] ఎప్పుడు ప్రవేశించిందా!’ అని ఆశ్చర్యపడి పోయాను.

ఆరోజు సాయంకాలమే మా వారు అర్జంట్‌గా కలకత్తా వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. వారం రోజుల దాకా రానన్నారు....మా అత్తగారు సంతోష పడిపోతూ నా చెవిలో చెప్పారు....‘‘అబ్బాయి అదీ యిదీ అడుగుతా డంటివే! చూడూ! ఋషులే, ముందే, ఇవన్నీ ఆలోచించే వుంచారే!.... అబ్బాయి యీ సమయంలో వూర్లో లేకుండా బయట వూరు వెళ్ళి రావటం మంచిదిగదూ!....అంతేనే! మనచేతుల్లో ఏమీలేదు. మహాత్ములు—వాళ్ళు రాశారంటే మరి మాటలా!” అన్నారు మా అత్తగారు, తన నాడీజాతకం వ్రాసిన మహాఋషుల్ని మనసులోనే అభినందించుకుంటూ.

సాయంకాలం ప్లేనుకు మావారు అటు వెళ్తానే, ముందు మేమున్న ఇంటి పక్కింటివాళ్ళు మా కొత్తఇల్లు చూట్టానికి వచ్చారు, వాళ్ళకు తెల్సిన వాళ్ళెవళ్ళో వుంటే వాళ్ళతోసహా....''గృహప్రవేశానికి మమ్మల్ని పిలవకుండా, పప్పన్నం పెట్టకుండా, చప్పుడు కాకుండా వచ్చేస్తే పూరు కుంటామా....వచ్చేశాం రాత్రి భోజనాలకు....'' అంటూ లోపలికొచ్చారు. మా అత్తగారు ఒక్కక్షణం వెలవెలబోయారు వాళ్ళ మాటలకు. మళ్ళీ, వాళ్ళు నవ్వుతూ అన్నారని గ్రహించి, చాపలువేసి కూర్చోబెట్టి, కాఫీ తయారుచేయమన్నారు వంటవాడితో. "ఇప్పుడేం కాఫీలండీ, ఆరుగంటలు దాటుతూంటే" అన్నారు వాళ్ళు. ఆరోజు ప్రొద్దుట్నుంచీ తోటలో పాములు పట్టించడంతో భోజనాలు చేయడానికి మూడుగంటలయిందనీ, ఇంకా మేం గూడా కాఫీ తీసుకోలేదనీ చెప్పాం. పాములమాట ఎత్తగానే వాళ్ళు ఒకళ్ళ ముఖాలు ఒకళ్ళు చూసుకున్నారు.

"ఎన్ని పాములు పట్టారండీ బామ్మగారూ!....ముప్ఫయి పాములు లేనా!...."అని అడిగారు....'అవు' నన్నారు మా అత్తగారు, వాళ్ళకెట్లా తెలుసా అని ఆశ్చర్యపడిపోతూ....

"ఆ పాములు పట్టినవాళ్ళు రామనాథపురం జిల్లావాళ్ళేనా!...." అని మళ్ళీ అడిగారు....'అవునర్రా....' అన్నారు మా అత్తగారు.

"అయ్యో! బామ్మగారుకూడా మోసపోయ్యారు...." అంటూ వాళ్ళు పడీపడీ నవ్వటం మొదలెట్టారు....సంగతేమిటో అర్థంగాక నేనూ, మా అత్తగారూ ఒకరిముఖాలు ఒకరం చూసుకున్నాం...

"ఏమిటర్రా...! నేను మోసపోవడం ఏమిటీ!... పాముల్ని నేను కళ్లారా చూస్తేనూ!..."

"అదే అదే! వాళ్ళ పాముల్నే వాళ్ళు పట్టుకెళ్ళారు. అవే! మీరు కండ్లారా చూశారు...." అంటూ మళ్ళీ నవ్వడం మొదలెట్టారు.

"వాళ్ళ పాముల్ని వాళ్ళు పట్టుకెళ్ళడ మేమిటీ! మా తోటలో గాలించి మూలమూలనుండి పట్టుకొస్తేనూ!'' అన్నారు మా అత్తగారు.

''ఇక బామ్మగారికి మనం చెప్పి లాభంలేదు...పేపరు తెప్పించి చదివి వినిపించాల్సిందే'' అన్నా రొకావిడ.

"పేప రేమిట్రా! నాకేం బోధపడ్డం లేదు. మీరనేదేమిటో!" అన్నారు మా అత్తగారు.

ఒకావిడ మొదలెట్టింది—"అదికాదు బామ్మగారూ.... ఆ పాములు పట్టే వాళ్ళు ఒట్టి దొంగ వెధవలు.... వాళ్ళు పట్టే ఆ ముప్ఫై పాములూ వాళ్ళ దగ్గరివే! ఎక్కడున్నా తోటా దొడ్డీ వుంటే చోటు చూసి, ముందురోజు తీసుకొచ్చి, ఎవరూ చూడకుండా ఆ పాముల్ని వదిలేస్తారట....మర్నాడు, ఏమీ ఎరగనట్టు, పాములు పడతామని వస్తారట....సరే తోటన్న తర్వాత ఒక పామన్నా ఉండకపోతుందా అని పట్టమంటాం....మనం పట్టమనకపోయినా వాళ్ళే వచ్చి మోడి వూత్తారట....అంతకుముందు మూడు రోజులు ఆ పాములకు ఆహారం ఏదీ పెట్టకుండా మాడుస్తారట.... పెంపుడు పాములే గనక వాళ్ళు మోడి వూదగానే, ఆహారం పెడతారనే ఆశతో, అలవాటు ప్రకారం అన్నీ పొలోమంటూ వాళ్ళ దగ్గరికి వచ్చేస్తాయట! అట్లా వాళ్ళు ఆ పాములకి ప్రాక్టీసిచ్చి పెట్టారట....ఇక మనం అవి చూచి ఆశ్చర్యపడిపోతూ, ఇంకా ఉన్నాయేమో చూసి పట్టమంటాం! వాళ్ళు వదిలిన ముప్ఫయి పాముల్ని పట్టుకుని మన దగ్గర డబ్బు తీసుకెళ్తారు...." అని ఆవిడ చెప్తూంటే మా అత్తగారు గుండెలు కొట్టుకుంటూ "పాపురా! పాపురాం! ఎంత మోసం! ఎంత దగా! అందుకే ఆ పాముల్ని చూడగానే 'ఇంత పెద్ద పాములు మా తోట్లో ఎక్కడున్నాయమ్మా!' అనుకున్నా. ఎన్ని రకాలు! అడవుల్లో ఉండాల్సిన" యన్నంటీనూ.... "అవునట....అవి మామూలుగా తోటల్లో, దొడ్లల్లో ఉండే పాములు కావట. కొన్ని మలబారు వేపువీ, ఇంకా ఏ దేశాలవో చెప్పారు— అట్లా రకరకాల పాముల్ని సంపాదించి, వాళ్ళు వాటి కోరలు పీకేసి ఇట్లా మనల్ని భయపెట్టి, నాటకం ఆడుతున్నారు. ఇదుగో, నిన్న వీళ్ళ తోట్లో గూడా ఆ ముప్ఫయి పాముల్ని పట్టుకుని నూటముప్ఫయి రూపాయలూ తీసుకున్నారు...." అంటూ, ఆవిడతో వచ్చిన వాళ్ళను చూపించింది....మా అత్తగారికి పాముల వాళ్ళను మింగేద్దామన్నంత కోపం వచ్చేసింది.... "అసలా దొంగవెధవల్ని పోలీసుల కెందుకు పట్టించగూడదూ మనం....!" అన్నారు....

'బుద్ధి పంపినవాళ్ళు....' అందామనుకొని, బయ... నోరు మూసుకున్నా.... "పోలీసులు ప్రస్తుతం వాళ్ళను ... బామ్మగారూ!.... ఇటాగే చాలాచోట్ల చేశారని పోలీసులు ... మొన్న ఎవరో పేపర్లో కూడా రాశారు ఈ విషయం...."

"అట్లా చెప్పూ!.... దొంగవెధవలు దొరికితే చచ్చేట్టు తన్నా... ఎంత అన్యాయం!.... రెండు పండ్ల కూరాయిలు!.... ఎవరుతిన్నట్లు!...."

'పాములవాళ్ళే!....' అంటూ, మళ్ళీ వాళ్ళు పడి పడి నవ్వారు....

ఆ రాత్రి సుమారు పన్నెండు గంటల ప్రాంతాల్లో మా అత్తగారూ, నేనూ పెరటివేపుకెళ్ళాం.... పిచ్చిరెడ్డి మేలుకునే ఉన్నాడు.... పిచ్చి మామూలుగా మంచి నిద్రలోవుంది. 'దాన్ని లేపరా!' అన్నారు మా అత్తగారు, పళ్ళు పటపట కొరుకుతూ, రహస్యంగా. పిచ్చిరెడ్డి తలగోక్కుంటూ "అదెందుకులే పెద్దమ్మా!.... నేచూసుకుంటా ఆ పనంతా" అంటూ నసిగాడు.

'ఓరి నాపసన్నాసీ!.... దాన్ని నువ్వే చెడగొడుతున్నావురా.... ముందు దాన్ని లేపుతావా, దాన్నెత్తిన చన్నీళ్ళు పొయ్యనా?" అంటూ మా అత్తగారు చెంబు తీసుకున్నారు.

"నీ కాల్ మొక్కుతా పెద్దమ్మా. దాన్ని లేపాక" అంటూ వాడు మా అత్తగార్ని బ్రతిమాలుకున్నాడు. నేను మా అత్తగారితో చెప్పాను, రహస్యంగా "అది కేకలేసి ఏడ్చి అఘాయిత్యం చేస్తే పక్కయింట్లో వాళ్ళు గూడా లేస్తారు.... అసలు గుట్టు బయటపడుతుం"దని "అవునేవ్! అఘాయిత్యప్పీనుగు.... అంతపనీ చేస్తుంది...." అంటూ చెంబక్కడ పారేసి "సరే! గడ్డపార తీసుకో" అన్నారు పిచ్చిరెడ్డిని.... "అంతా సిద్ధంగుంచినా.... ఏణ్ణించి తవ్వా"లన్నాడు.... "పూజ రూము దగ్గర్నుంచీ, తెల్లటి ముగ్గుకర్ర కనిపించే లైనుకో రెండడుగుల వెడల్పు, రెండడుగుల లోతు తవ్వుకుంటూ వెళ్ళాలి. ఇరవైగజాలు తూర్పువేపుకు—" అన్నారు, సరేనమ్మా, అంటూ, తలగుడ్డ చుట్టుకొని, తవ్వడం మొదలెట్టాడు. తవ్విన మట్టి నేనూ, మా అత్తగారూ చిన్నచిన్న తట్టల్లో బయటికి తీసిపొయ్యటం మొదలెట్టాం.... కాసేపటికి మా అత్తగారు చెమటలుపట్టి ఆయాసపట్టం మొదలెట్టారు.... ఆమెను వెళ్ళి తులసికోట అరుగుమీద కూర్చోమని, నేను ఒకత్తెనే మట్టి...

తీసి పొయ్యడం మొదలెట్టాను. దాదాపు పదిగజాల దూరం తవ్వేకెళ్ళేసరికి రాత్రి రెండుగంటలయింది....మట్టి తీసిపోసి ఒళ్ళలిసి చల్లగాలికి హాయిగా ఆ మట్టిమీదే పడి నిద్రపోదా మనిపించింది....మా అత్తగారు తులసికోట అరుగుమీద ఎప్పుడు పడుకున్నారో....మంచి నిద్రలోవున్నారు చూస్తే, పిచ్చిరెడ్డి మధ్య మధ్య పంపు దగ్గరికెళ్ళి నీళ్ళుతాగి వస్తూ తవ్వుకుంటూ పోతున్నాడు....నేను మట్టితీసి పొయ్యడం చూసి వాడు బాధపడుతూ "ఎందమ్మా మీ కీ కష్టం!....ఎందుకమ్మా యింత రాత్రేళ తవ్వమంటారు పెద్దమ్మగారు!" అని అడిగాడు....

"దేవుడి బొమ్మలు దొరుకుతాయట....అవి రాత్రిపూటే తవ్వి తీయాలట...."అన్నాను, మా అత్తగారు చెప్పిందన పాఠం ఒప్పగించినట్లు. [illegible] నాలుగు గంటలవు యిర్వై [illegible] దక్షిణానికి తిరగాలి....వెళ్ళి మా అత్తగార్ని లేపాను. ఆమె తుళ్ళిపడి లేచి నన్ను చూసి, అంతవరకూ నేనేం చేస్తున్నానో గుర్తొచ్చి, నా ఒళ్ళంతా పట్టి, "అమ్మా నా నిద్ర పాడుగానూ!....నేను నిద్రపోయానుటే! యింతసేపూ ఒక్కత్తెవూ ఆ మన్ను తీసి పోస్తున్నావన్నమాట!—నా బుద్ధి బుగ్గిగానూ!....ఏం పనిచేశానూ!....నిన్నెంత కష్టపెట్టానూ..." అని నొచ్చుకుంటూ అంతవరకూ తవ్విన చోటంతా వెళ్ళిచూశారు "యిక రేపు మిగతాది తవ్విస్తే పని అయిపోతుంది..." అంటూ సంతోష పడిపోయారు..."ఇక నువ్వెళ్ళి పడుకోమ్మా కాసేపూ!".. అంటూ, పిచ్చిరెడ్డినిచూసి "ఒరేయ్! రేపటితో యీ పని అయిపోవాలె...రేపైనా నువ్వు పిచ్చిని లేపి తీసుకురాకపోతే నే నూరుకోను...బిడ్డ ఒంటరిగా ఎంత కష్టపడ్డది!...అలవాటులేని మట్టిపని దాని నెత్తికెత్తి నేను వేరే గాడిదలాగా నిద్రపోయాను...ఛీ ఛీ! ఎందుక్కూర్చున్నావురా ఆ కొరకరాని కొయ్యను!..."అంటూ ప్రొద్దుటే వాడికీ, పిచ్చికీ అక్షింతలు వేశారు.

"ఏమైనా విగ్రహాలు కనిపించాయా!" అన్నారు, పిచ్చిరెడ్డి వినేట్లు; వాడు చూడకుండా నాకు సౌంజ్ఞ చేస్తూ.....

"లేదు'' అన్నాను, ఆమె అడిగింది అర్థం అయిందన్నట్టు...

అప్పటికీ ఆమెకు సందేహం తీరక నా చెవుదగ్గిరకొచ్చి అడిగారు, "పిచ్చిరెడ్డి ఏమైనా అడిగాడా!" అని. "అడిగాడు...అర్ధరాత్రిపూటే తవ్వి తీయాలి, ఆ దేవుడి బొమ్మలని చెప్పాను...''

"హారి దొంగవెధవా! అసలు వీడి కెందుకూ ఈ ఆరాలన్నీ, నోరు మూసుకు పనిచేసుకు పోవాలిగానీ! పెళ్లాన్ని లేపి పనిచేయించే దమ్ముల్లేపు సానిముచ్చు వెధవకు! ఈ వివరాలెందుకో! తెలంగాణావాళ్ళే అంతేనే!" అన్నారు.

మా అత్తగారు అనుకున్న ప్రకారం మర్నాడురాత్రి త్వరగానే తవ్వడం ఆరంభించి ప్రహరీగోడ దగ్గిరికి చేరుకున్నాం...మా అత్తగారు నిద్రమేలుకోడానికి విశ్వప్రయత్నం చేశారు...''కాస్త అట్లా నడుం వాలుస్తానే..."అంటూ వెళ్ళి తులసికోట అరుగుమీద వాలారు...అంతే.... మామిడిచెట్టు దగ్గర్నుంచీ ప్రహరీగోడవరకూ, ఋషులుచెప్పిన లెక్క రెండడుగుల లోతు, రెండడుగుల పదల్పాయితే మేలు, ఎందుకయినా మంచి దని, అయిదడుగుల పెడల్పూ, మూడడుగుల లోతూ తవ్వమన్నాను పిచ్చి రెడ్డిని...ప్రహరీగోడ పక్కవరకూ తవ్వేకుంటూ వెళ్ళాక గోడదగ్గర గడ్డపారకు ఏదో 'ఖంగ్'మని తగిలిందని పిచ్చిరెడ్డి ఆగాడు. సంభ్రమాశ్చర్యాలు పెనవేసుకున్నాయి నన్ను! ఋషులు ఎంత కరెక్టుగా చెప్పారు! మా అత్తగార్ని నిద్రలేపడానికి పరుగెత్తాను, తులసికోటదగ్గరికి...ఆమెను తట్టి లేపాను...లేస్తూనే, మామూలుగా తన్ను తను తిట్టుకుంటూ, తన నిద్రను శపించుకుంటూ లేచారు. ఆలస్యం చెయ్యకుండా ఆవిడ చెవిలో చెప్పాను... యిక ఆమె ఒళ్ళుతెలీని సంతోషంతో తబ్బిబ్బైపోయారు...

''ఇంకా వాడక్కడే తవ్వుతున్నాడా!...''అని అడిగారు, సడన్‌గా ఆమెకేదో సందేహం కలిగి...

''లేదు, ఆపేయమన్నాను...అక్కడే వున్నాడు...'' అన్నాను.

"పద, పద, పద, ముందు వాణ్ణిక్కణ్ణుంచి పంపించెయ్యాలె... యింకేమైనా వుందా..." అంటూ అంత చీకట్లోనూ అరవైయేండ్ల మా అత్తగారు పరుగెత్తడం మొదలెట్టారు, ప్రహరీ గోడవేపుకు....సడన్‌గా

ఒకచోట ఆగి, "వాడి కండ్లకేమీ కనబళ్ళేదుగదా" అని అడిగారు రహస్యంగా....

లేదన్నాను....

ఆమే, నేనూ ప్రహరీగోడ దగ్గిరికెళ్ళేసరికి పిచ్చిరెడ్డి గోడకానుకుని కునుకుపాట్లు పడుతున్నాడు. . . .మా అత్తగారు వాణ్ని లేపి, "యిక వెళ్లి నువ్వు కాసేపు పడుకోరా!. ..పాపం! యీరోజు శానాదూరం తవ్వావు!.... విగ్రహం, తర్వాత స్నానంచేసి నేను మడీగా తీయించాల్లే, నువ్వెళ్ళు....." అంటూ వాణ్ని అక్కణ్నుంచి తరిమారు.....గడ్డపార అక్కడే పడేసి వాడు యింటితట్టు వెళ్ళాడు.......

వారయు [illegible] ఆ గడ్డపార నాచేతి కిచ్చారు......

"శ్రీహరీ! ఏమిటీ పరీక్ష !...." బొబ్బలెక్కి పుండ్లయిపోయిన నా రెండుచేతులూ గడ్డపార పట్టుకోలేక వణికాయి.....నేను మూడడుగుల లోతుకు దిగి తవ్వాలంటే నాచేత అవుతుందా !.....

నా అవస్థ పసిగట్టిన మా అత్తగారు చాలా అనునయంగా "ఏం ఫర్వాలేదే!.......నేనున్నానుగా!......యింత కష్టపడ్డావు.....ఈ కాసేపూ కష్టపడితే ఆ పుణ్యం అంతా నీదే!" అన్నారు......సరే! దిగాను, గడ్డపార తీసుకుని, మూడడుగుల లోతు గోతిలోకి.....మళ్ళీ గడ్డపారకు 'ఖంగ్'న తగిలింది, తవ్వుతూంటే. మాఅత్తగారి ఒళ్ళు పులకరించినట్లయి, "అదేనే, అదే! ఆ శబ్దం వస్తుందనే మహానుభావులు ఋషులు వ్రాశారు! ఎంత సత్యం......ఎంత సత్యం !......చూడూ చుట్టూ తవ్వు......సులభంగా బయటికి తియ్యొచ్చు—లేకపోతే లంకె తెగి బిందెలు పాడయిపోతాయి—" అంటూ తనూ మట్టిమెట్లమీదుగా, కష్టపడి, గోతిలోకి దిగారు. తవ్వుతూంటే ఏదో పదడుగుల పొడుగు, వెడల్పూ వుండేది భూమిలో పాతుకునివుందని తెలుస్తోంది..... .ఒకవేపునుంచి గడ్డపారతో పెల్లగించబోయాను......నావల్ల కాలేదు......మా అత్తగారుకూడా ప్రయత్నించారు.......మా యిద్దరివల్లా కాలేదు......"అబ్బో! చాలా బరువే, అవును మరీ! పాతకాలంనాటి బంగారు మొహిరీలూ, వెండిరూపాయిలూనాయె!......బరువంటే బరువుగాదూ!...." అంటూ లోలోపలే మురిసిపోతున్న మా అత్తగారు తన బలం అంతా

ఉపయోగించి నాకు సహాయపడ్డారు...... .అతి కష్టం [illegible]
కదిలించగలిగాం... తక్షణం గడ్డపార కిందనుంచి [illegible]
చీమలు పుట్టలోనుంచి వచ్చినట్లు బయటికి రావడం [illegible]
గడ్డపార కిందపడేసి మా అత్తగార్ని పైకినెట్టి నేను [illegible]
దేవుడు కనిపించాడు ..అన్ని తేళ్ళూ,మంత్రగబ్బలూ బయటకు [illegible]
మా అత్తగారు నావైపు అదోవిధంగా చూశారు.....తక్షణం నేను గ్ర[illegible]
చాను....నేను చూస్తున్నందువల్ల లంకెబిందెలు ఆ విధంగా కనబడుతు[illegible]
యని ఆమె అనుకుంటోందని.....వెంటనే దూరంగా వెళ్ళి నిలబడ్డాను... [illegible]
గ్రహింపుశక్తిని ఆమె మనసులోనే అభినందించిఉంటారనుకుంటాను.....
నన్నుచూసి చిరునవ్వుతో తల పంకించారు....కాని ఆమె ఏం చేయ దలచు
కున్నారో నాకు బోధపళ్ళేదు .....ఒకవేళ అవన్నీ నిజమైన తేళ్ళూ, మంత్ర
గబ్బలే అయితే యీవిడ మొహిరీలూ, నగలూ అనుకుని ఎక్కడ ముట్టు
కుంటుందో నని భయంవేసింది. ముట్టుకోవద్దంటే ఏమంటుందో....ఎట్లా.....
ఆవిడకూడా తటపటాయిస్తోందని గ్రహించాను. కాస్త ధైర్యంచేసి దగ్గర
కెళ్లి "మీకెట్లా కనిపిస్తున్నాయి అవన్నీ..." అని అడిగాను.

"నాకు, ఆఁ, మంత్రగబ్బలే కనిపిస్తున్నాయే...ఒకవేళ ముట్టుకుంటే బంగారం అయిపోతా యేమో!...." అన్నారు. వద్దన్నాను.

"మరి ఎట్లాగే!" అన్నారు....

"ముందస లాగడ్డపారకు తగిలిం దేమిటో చూద్దాం" అన్నాను. సరేనన్నారు మా అత్తగారు...పైన మట్టిమూసుకుని వున్న ఆ ఘనపదార్థం మీద, దగ్గర్లోవున్న ఖావిలోనుంచి తోడి, నాలుగుబిందెల నీళ్ళు తెచ్చిపోసి టార్చిలైటు వేసి చూశాను....నా కండ్లను నేనే నమ్మలేకపోయాను...కథల్లో వింటాం! సినిమాల్లో చూస్తాం!.....నిజంగా జరుగుతుందంటే అట్లాంటిది నమ్మడానికి ఎంతమాత్రం వీల్లేదు...మా అత్తగారు ఏదైతే అబద్ధమని ఆడారో.....ఆ 'నాగేంద్రుడి శిలే' దొరికింది....'రెండుపాములు మెలికవేసు కొని వున్నట్లు చెక్కబడ్డ' శిల...మా అత్తగార్ని పిల్చి చూపించాను. 'ఆ' అంటూ మా అత్తగారు షాక్ తిన్నట్లు ఫిట్‌వచ్చి పడిపోయారు.......

పక్కనే కూర్చున్నాను. ఆమె లేచేవరకూ, నీళ్ళబిందె పక్కన పెట్టుకుని.....